

Maliye Çalışmaları Dergisi

Journal of Public Finance Studies

DOI: 10.26650/mcd2020-781882

Araştırma Makalesi / Research Article

Ekonomik Bir Suç Olarak Piyasa Dolandırıcılığı Suçunun Değerlendirilmesi

The Evaluation of Market Fraud Crime As An Economic Crime

Yeliz Neslihan AKIN¹

¹Araş. Gör., İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü, İstanbul, Türkiye

ORCID: Y.N.A. 0000-0003-1370-7622

Corresponding author:

Yeliz Neslihan AKIN,
İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi Maliye Bölümü, İstanbul, Türkiye
E-mail: akin.yn@istanbul.edu.tr

Submitted: 17.08.2020

Revision Requested: 30.10.2020

Last Revision Received: 02.12.2020

Accepted: 02.12.2020

Citation: Akin, Y.N. (2020). Ekonomik bir suç olarak piyasa dolandırıcılığı suçunun değerlendirilmesi. *Maliye Çalışmaları Dergisi- Journal of Public Finance Studies*, 2020; 63: 19-55.
<https://doi.org/10.26650/mcd2020-781882>

öz

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda, Kanunu'nun da amacını ifade eden, sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması için sermaye piyasasının düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla, sermaye piyasası suç ve kabahatleri düzenlenmiştir. Sermaye piyasası suç ve kabahatlerine vücut veren fiillerin bir kısmı piyasa dolandırıcılığı niteliğindedir. Bu niteliği haiz fiiller için, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 107. maddesinde piyasa dolandırıcılığı suçunun iki türü hükme bağlanmıştır. Bu bağlamda Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun; madde 107/2 hükmünde ise bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımı yapılmıştır. Yer verilen bu kanunî tanımlar incelendiğinde, mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanun düzenlemesinden farklı özelliklerin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bakımdan piyasa dolandırıcılığı suçuna ilişkin yürürlükteki düzenlemenin suç teorisi açısından irdelenerek mülga Sermaye Piyasası Kanunu ile ortak ve farklı özelliklerinin ortaya konulması önem taşımaktadır. Bunun dışında suç teorisi açısından yapılacak bir irdelenmede, unsurlar açısından suçun oluşmaması hâlinde ise Sermaye Piyasası Kanunu'nda düzenlenen piyasa bozucu eylemlere yönelik hükmün uygulanması söz konusu olabilecektir. Zira Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104. maddesi uyarınca, suçun oluşmadığı ve dolayısıyla cezaî yaptırım uygulanmadığı hâllerde, aynı fiiller hakkında malî nitelikli idarî para cezası uygulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, Mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, Sermaye Piyasası Suç ve Kabahatleri, İşlem Temelli Piyasa Dolandırıcılığı Suçu, Bilgi Temelli Piyasa Dolandırıcılığı Suçu

ABSTRACT

In Capital Market Law No. 6362, capital market crimes and misdemeanors were regulated in order to ensure the functioning and development of the capital market in a reliable, transparent, effective, stable, fair and competitive environment, and to regulate and control the capital market

in order to protect the rights and interests of investors, which also expresses the purpose of the Law. Some of the acts that give rise to capital market crimes and misdemeanors are market frauds. For acts of this nature, two types of market fraud crimes are stipulated in article 107 of the Capital Market Law. In this context, the legal definition of the transaction-based market fraud crime under article 107/1 and the information-based market fraud crime under article 107/2 of the Capital Market Law have been made. When these legal definitions are examined, it is determined that there are different features compared to the abrogated Capital Market Law no. 2499. In this regard, it is important to examine the current regulation regarding market fraud crime in terms of crime theory and to reveal both the common and different features of the abrogated Capital Market Law. Furthermore, in an investigation in terms of crime theory, in case the crime does not occur in terms of factors, the provision regarding the market distorting actions regulated in the Capital Market Law may be in question because, in accordance with Article 104 of the Capital Market Law, in cases where the crime does not occur (and therefore no criminal sanction can be imposed), a financial administrative penalty is imposed for the same acts.

Keywords: Capital Market Law No. 6362, Abrogated Capital Market Law No. 2499, Capital Market Crimes and Misdemeanors, The Transaction-Based Market Fraud Crime, The Information-Based Market Fraud Crime

EXTENDED ABSTRACT

Constitutional regulations exist at the source of capital market crimes and misdemeanors, and the sanctions envisaged in this regard, as regulated in Capital Market Law No. 6362. In my opinion those regulations are articles 48/2 titled “freedom of labor and contract” and 167/1 titled “control of the markets and being regulated of foreign trade”.

Article 48/2 of the Constitution imposes a duty on the State to take measures to ensure that private enterprises operate in accordance with the requirements of the national economy and social objectives and that they operate in safety and stability. Likewise, article 167/1 of the Constitution imposes a duty on the State to take measures to ensure healthy and orderly operation of money, credit, capital, goods and services markets. When these two provisions are evaluated together, in order to fulfill this duty imposed on the State, it is inevitable that the State should be equipped with some sanction powers. Similarly, sanction power should be granted as a complementary factor for the State to fulfill its duty in terms of ensuring and improving the healthy and regular functioning of the capital market.

The aforementioned issues are manifested in Article 1 of the purpose of Capital Market Law No. 6362. In this context, capital market crimes and misdemeanors and their criminal and administrative sanctions are regulated in the Capital Market Law. There are multiple types of capital market crimes and misdemeanors regulated in the Capital Market Law that can be evaluated under the Criminal Law of the Economy.

One of the mentioned capital market crimes is market fraud crime, which is also expressed as a manipulation crime in doctrine and judicial decisions. It is observed that transaction-based market fraud crime under article 107/1 and information-based market fraud crime under article 107/2 are regulated in the Capital Market Law. In these regulations, the legal definition of the crime is made and the sanctions for the crimes mentioned are also specified. By examining the theory of crime, it is possible to identify the elements of both types of market fraud crime. When the examination of the elements is completed, both the common and different characteristics of the crimes mentioned can be obtained. Similarly, common and different arrangements for the market fraud crime in the provisions of the current Capital Market Law and abrogated Law No. 2499 can be reached. Both transaction-based and information-based market fraud crimes have been found to be in the same classification in terms of the number of the action, the form of the action, the importance of the action, and whether or not the execution continues.

In addition, the upper and lower limits of the imposed penalty of imprisonment and the subject elements of both types of market fraud are the same. Moreover, with the amendment made with the Law

on Amendment in Banking Law and Some Laws Law No. 7222, it is seen that an absolute prison sentence for both crimes has been imposed. On the other hand, both transaction-based and information-based market fraud crimes have different characteristics in terms of the result of the crime. In addition, although the penalty of imprisonment regulation for the crimes mentioned is common, it is seen that the amount of judicial fines envisaged to be imposed along with the penalty of imprisonment is different. In addition, in a scrutiny based on the spiritual element of the crime, both transaction-based and information-based market fraud crimes show a common feature. Similarly, the same features have been determined in terms of the specific forms of crime. Finally, it is understood that there is a significant change in terms of acts that cause market fraud in the current regulations compared to the abrogated Law No. 2499 because the acts that give rise to the market fraud crime also constitute the misdemeanors stated in the Capital Market Law in force as market distorting actions.

Giriş

Çalışmamızın birinci bölümünde, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda düzenlenen sermaye piyasasında suç ve kabahatlerine yönelik açıklamalar yapılmıştır. Bu temelde genel olarak bahsi geçen suç ve kabahatlerle doğrudan ilişkili Anayasal hükümler hakkında bilgiler verilmiştir. Aynı bölümde, fiilleri yönünden benzer içeriklere sahip piyasa dolandırıcılığı suçu ile piyasa bozucu eylemler hakkında açıklamalar yapılmış olup öncelikle aynı fiillerin ayrı hukuk disiplinleri kapsamındaki düzenlemelerine ve hukukî sonuçlarına ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Bu bağlamda sermaye piyasası suçlarından biri olan ve bu çalışmada detaylıca ele alınan piyasa dolandırıcılığı suçunun Sermaye Piyasası Kanunu'nda yer alan türleri açıklanarak ardından suç oluşturmamayan ve ancak karşılığında malî nitelikli idarî para cezası öngörülen piyasa bozucu eylemler ortaya konulmuş olup piyasa dolandırıcılığı niteliğindeki fiiller karşılığında tesis edilen cezaî ve idarî nitelikli yaptırımlarda, mutlak anlamda para cezasının uygulandığı ve bunların kamusal gelir türlerinden biri olduğu açıklanmıştır. Piyasa dolandırıcılığı suçu ve piyasa bozucu eylemlerine ilişkin yaptırımlar bakımından, ne/non bis in idem ilkesi çerçevesinde herhangi bir ihlalin olup olmadığı da ayrıca tartışılmıştır. Bölümün sonunda ise piyasa dolandırıcılığı suçu fiilleri ile piyasa bozucu eylemler açısından çakışma alanı oluşturan fiillerin varlığına işaret edilmiş olup bu fiillerin nitelendirilmesinde hangi farklılıkların mevcut olduğu ve dikkate alınması gerektiğine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.

Çalışmamızda benimsenen tümden gelim metodolojisine uygun olarak çalışmamızın ikinci bölümünde öncelikle, Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu, suç teorisi açısından irdelenecektir. Bu bağlamda bu suç, maddî unsur, manevî unsur, suçun özel oluşum biçimleri ile yaptırım unsuru açısından ele alınacaktır. Bu açıklamalar, mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu düzenlemeleri ile karşılaştırmalı şekilde yapılacaktır.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde, Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde düzenlenen bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu, suç teorisi açısından irdelenecektir. Bu bağlamda bu suç da mülga 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu düzenlemeleri ile karşılaştırmalı şekilde maddî unsur, manevî unsur, suçun özel oluşum biçimleri ile yaptırım unsuru açısından ele alınacaktır.

I. Sermaye Piyasası Suç ve Kabahatleri

Anayasal hükümler çerçevesinde de sermaye piyasası suçlarını doğrudan ilgilendiren hususların bulunduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda Anayasa'nın *çalışma ve sözleşme hürriyeti* başlıklı madde 48/2 hükmünde sosyal ve ekonomik haklardan birini teşkil eden ve Devlet'in *özel teşebbüslerin millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri* alacağına ilişkin düzenleme ile *piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi* başlıklı madde 167/1 hükmündeki *para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri* alacağına ilişkin düzenlemenin, *6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu*'nun¹ amacının düzenlendiği 1. maddesinde tezahür ettiği kanaatindeyiz. Bahsi geçen Anayasal hükmümler, Devlet'e güvenceler oluşturması gerekliliği hususunda görev yüklemektedir. Zira Sermaye Piyasası Kanunu'nun 1. maddesine göre, Kanun'un amacı, sermaye piyasasının *güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması için sermaye piyasasının düzenlenmesi ve denetlenmesidir*. Bu bağlamda Devlet'in Anayasal olarak yüklenilen görevlerinden birisi de Sermaye Piyasası Kanu-

nu düzenlemelerine konu edilmiş olup sermaye piyasası suçları ile kabahatleri de bu görevi engelleyen hususlarda düzenlenerek sonuçlarına cezai ve idarî/malî nitelikte yaptırımlar öngörülmüştür. Bu çıkarıma, Sermaye Piyasası Kurulunun 2017-2021 Dönemi Stratejik Planı'ndaki stratejik amaç ve stratejik hedefler incelendiğinde de ulaşılabilmektedir. Zira Plan'da piyasa bozucu eylem ve piyasa dolandırıcılığı incelemeleri, *sermaye piyasalarında güven ve etkinliği arttırmak* şeklindeki stratejik amaç ve *gözetim faaliyetlerinin etkinliği artırılacaktır* şeklindeki stratejik hedef değerlendirilmesinin içinde yer almaktadır².

A. Genel Olarak

Sermaye Piyasası Kanunu'nun altıncı kısmında, *idarî para cezası gerektiren fiiller* ve *sermaye piyasası suçları* düzenlenmiştir. Sermaye Piyasası Kanunu'nda düzenlenen idarî para cezası gerektiren fiiller, *5326 sayılı Kabahatler Kanunu*'nun³ 2. maddesinde kanunun, karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık olarak tanımladığı birer kabahattir⁴.

Sermaye Piyasası Kanunu'nda düzenlenen sermaye piyasası suçları da *5237 sayılı Türk Ceza Kanunu*'nda⁵ mevcut olmayan ve özel kanunda suç düzenlemesinin bir örneği olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda Sermaye Piyasası Kanunu'nda yer alan sermaye piyasası suçları, Türk Ceza Kanunu'nun *özel kanunlarla ilişkinin* düzenlendiği madde 5/1 hükmünde ifadesini bulan *ceza içeren kanunlardaki suçlar* olarak karşımıza çıkmaktadır⁶.

Ekonomi ceza hukukunun inceleme alanı olan (Aytekin İnceoğlu 2020, s. 120) *ekonomik suçlar* kategorisinde yer alan (Aytekin 2020, s. 126; Dursun 2010, s. 116) ve ekonomik kamu düzenini yakından ilgilendiren bu suç tiplerinden olan (Yenidünya 2012, s. 96) sermaye piyasası suçlarına ilişkin düzenlemeler, Sermaye Piyasası Kanunu'nun altıncı kısmının ikinci bölümünde yer almakta olup Kanun'un 106 ile 113. maddeleri arasında (108. maddesi hariç) aşağıda sayılan suçlara yer verildiği görülmektedir:

- *Bilgi Suistimali (Madde 106)*
- *Piyasa Dolandırıcılığı (Madde 107)*
- *Usulsüz Halka Arz ve İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti (Madde 109)*
- *Güveni Kötüye Kullanma ve Sahtecilik (Madde 110)*
- *Bilgi ve Belge Vermeme, Denetimin Engellenmesi (Madde 111)*
- *Yasal Defterlerde, Muhasebe Kayıtlarında ve Finansal Tablo ve Raporlarda Usulsüzlük (Madde 112)*
- *Sır Saklama Yükümlülüğü(nün İhlali) (Madde 113)*

B. Piyasa Dolandırıcılığı Suçu

Piyasa dolandırıcılığı suçu, Sermaye Piyasası Kanunu'nda yer almaktadır. Yukarıda yer verilen suç tiplerinden sonra hem Sermaye Piyasası Kanunu'nda hem de mülga 2499 sayılı Kanun'da *manipülasyon* ve *manipülasyon suçu* kavramlarının olmadığını belirtmek gerekir. Durum bu olmakla birlikte, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 107. maddesinde, 2 fıkra hâlinde kanunî tanımı yapılan *piyasa dolandırıcılığı suçu*, doktrinde (Dursun 2010, s. 274-344; Sakin 2016, s. 32; Şensoy 2013, s. 378; Yenidünya 2013, s. 87; Yüce 2012, s. 366), yargısal kararlarda⁷ ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun gerekçesinde⁸ *manipülasyon suçu* olarak ifade edilmektedir⁹. Çalışmamızda yapılacak açıklamalarda ise Sermaye Piyasası Kanunu'nda ifade edildiği şekilde, *piyasa dolandırıcılığı suçu* kavramının kullanımı tercih edilmiştir.

Piyasa dolandırıcılığı suçunun çalışmamızın devamında, iki ayrı türü ele alınacaktır¹⁰. Bu iki tür suç açısından yapılacak ortak metodolojik incelemede, birbirinden farklı bazı özellikler söz

konusu olsa da çatı kavramını oluşturan piyasa dolandırıcılığı suçunda, doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen bir husus, bu suçun tanımlanmasına ve karşılığında yaptırım öngörülmesine sebep olmaktadır. Bu husus (Sakin 2016, s. 43), sermaye piyasası araçlarının değerinin bunların fiyatına sirayet etmesinin engellenmesi ve bu engelin de bir boyutunu manipülasyon faaliyetlerinin oluşturmasıdır.

C. Piyasa Bozucu Eylemler

Sermaye Piyasası Kanunu'nun 103. maddesinde, idarî para cezası gerektiren fiillerin genel esasları düzenlenmiş ve ilgili maddede birden çok fiil ile birlikte idarî para cezası dışında uygulanabilecek yaptırımlara da yer verilmiştir. Çalışma konumuz açısından ise Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104. maddesinde düzenlenen *piyasa bozucu eylemler* önem kazanmaktadır. Zira çalışmamızın devamında piyasa dolandırıcılığı suçu, suç teorisi açısından ve bu temelde unsurları bağlamında ele alınacaktır; bu durumda suç teorisinde yer alan unsurlardan biri gerçekleşmediğinde, suç da oluşmayacaktır.

Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104. maddesinde idarî para cezasını gerektiren fiillerden biri olarak *piyasa bozucu eylemler* düzenlendiği görülmektedir. Bu bağlamda Sermaye Piyasası Kurulu tarafından Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104. maddesine dayanılarak *Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği (VI-104.I)* hazırlanarak yürürlüğe girmiştir¹¹.

D. Yaptırımlar

Çalışmamızın devamında, piyasa dolandırıcılığı suçunun her iki türü için öngörülen cezaî yaptırımlar için ayrıca detaylı açıklama yapılacaktır. Ancak Sermaye Piyasası Kanunu'na göre bahsi geçen suçun sübut bulması hâlinde, hapis cezasının yanı sıra, **mutlaka adli para cezasının** uygulanması da öngörülmektedir.

Ayrıca yukarıda yer verildiği üzere, birtakım eylemler vardır ki bunlar, suç olarak addedilememekte ise de birer kabahat niteliğinde olabilmekte ve karşılığında da **mutlaka idarî para cezası** tesis edilerek idarî yaptırım uygulanmaktadır. Bu anlamda genel olarak ekonomi ceza hukukunun kapsamındaki bu hukuk ihlallerinin karşılığında, **malî cezalar** da bulunmaktadır.

Vergi hukuku doktrinince geliştirilen tasnif uyarınca, kamu gelirlerinden birisini *para (cezaları)* ve *vergi cezaları* oluşturmaktadır (Aksoy 2011, s. 140, 147; Erginay 1994, s. 18, 20; Yılmaz 2020, s. 91, 95). Zira Anayasa Mahkemesinin bir kararında da kamu hizmetlerinin gerektirdiği harcamaların finansmanının kural olarak Anayasa'nın 73. maddesi kapsamında kalan vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlerden karşılanmakla birlikte, kamu hizmetlerinin finansman kaynaklarının bunlardan ibaret olmadığı; Devlet'in vergiler dışında, *para cezaları*, zorunlu ve ihtiyarî borçlanmalar, kamu iktisadî teşebbüsleri kârları, mülk gelirleri ve bağışlar gibi gelirlerinin de bulunmakta olduğu ve bunların da kamu hizmetlerinin finansmanında kullanıldığı belirtilmiştir¹². Bu bağlamda uygulanan yaptırımın adli para cezası ya da malî nitelikli idarî para cezası olduğu önemli olmaksızın, bunların **kamusal finansman** kaynağı olarak **kamu geliri** olduğu kuşkusuzdur (Yılmaz 2020, s. 91, 95). Bundan dolayı, piyasa dolandırıcılığı niteliğinde olan fiil/eylem karşılığında uygulanan para cezaları, maliye hukukunun gider (harcama) hukuku ve bütçe hukuku ile birlikte dallarından biri olan **gelir hukukunun** (Oktar 2019, s. 21) konusunu oluşturmaktadır. Sermaye Piyasası Kurulunun 2019 Yılı Faaliyet Raporu'na göre, piyasa bozucu eylemler sebebiyle, 2019 yılında toplam 28.272,298 Türk Lirası tutarında idarî para cezası kesilmiş olduğu görülmekte¹³; bu bağlamda bahsi geçen tutarda bir kamu gelirin oluştuğu anlaşılmaktadır.

E. Ne/Non Bis in Idem İlkesi Temelinde Piyasa Dolandırıcılığı Suçu Fiilleri ve Piyasa Bozucu Eylemler

Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104. maddesine göre, makul bir ekonomik veya finansal gerekçeyle açıklanamayan, borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasaların güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikteki eylem ve işlemler *bir suç oluşturmadığı takdirde*, piyasa bozucu nitelikte eylem sayılacaktır. Bu bağlamda Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104. maddesinde piyasa dolandırıcılığı suçu fiilleri ile piyasa bozucu eylemlere yönelik yaptırımlar açısından, *ne/non bis in idem ilkesi* tartışılabilir.

VI-104.1 No.lu Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği'nin *emir veya işlemlere ilişkin piyasa bozucu eylemlerin* düzenlediği 5. maddesinde işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun fiillerine benzer davranışlara yer verildiği görülmektedir¹⁴.

Aynı şekilde, VI-104.1 No.lu Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği'nin *iletişim veya haberleşme yoluyla işlenen piyasa bozucu eylemlerin* düzenlediği madde 6/1 hükmünde, sermaye piyasası araçlarının fiyatları, değerleri veya yatırımcıların kararlarını etkileyebilecek nitelikte veya bunlara etki edebilecek piyasa göstergelerine ilişkin olarak yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi verilmesi, söylenti çıkarılması, haber verilmesi, özel durum açıklaması yapılması, yorum yapılması veya rapor hazırlanmasının piyasa bozucu eylem olarak değerlendirileceği belirtilmiş olup bu bağlamda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun fiillerine benzer davranışlara yer verildiği görülmektedir.

Ayrıca VI-104.1 Sayılı Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği'nin *tanımlar ve kısaltmaların* düzenlendiği madde 3/1-ı hükmüne göre *piyasa bozucu eylem*, makul bir ekonomik veya finansal gerekçeyle açıklanamayan, borsa ve teşkilatlanmış diğer piyasaların güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikte olan ve bir suç oluşturmayan eylemi ifade etmektedir. Piyasa bozucu eylemin tanımında yer alan suç oluşturmama özelliği dışındaki diğer özelliklerin, piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımında hükme bağlanan fiillerde de geçerli olduğu düşünülmektedir.

Bu durumda, bir fiilin aynı anda sermaye piyasası suçu ve piyasa bozucu eylem olarak adde-dilebilmesi mümkün olabilmektedir. Düzenlemelere istinaden Sermaye Piyasası Kurulunca denetimler yapılmakta olup Sermaye Piyasası Kurulunun 2019 Yılı Faaliyet Raporu incelendiğinde, 2019 yılında 371 denetim çalışmasının tamamlanmış olduğu ve 2019 yılı denetim faaliyetlerinin en önemli kısmını 104 denetim çalışmasıyla piyasa dolandırıcılığı, 90 denetim çalışmasıyla piyasa bozucu eylemler ve 46 denetim çalışmasıyla halka açık şirketlerin oluşturduğu belirtilmiştir¹⁵.

Ne/Non bis in idem ilkesi, hukuk devletinin ve ceza hukukunun¹⁶ temel ilkeleri arasında yer almakta olup *aynı fiilden dolayı iki kez yargılama olmaz ilkesini* (*Aynı konu ve eylemden dolayı mükerrer yargılama yapılmaması ve ceza verilmemesi ilkesi*¹⁷) ifade etmektedir. Bu ilke gereğince kişi, aynı fiil sebebiyle birden fazla yargılanamaz ve cezalandırılmaz¹⁸. Ancak ne/non bis in idem ilkesi, aynı fiil sebebiyle birden fazla cezalandırılmaya engel teşkil etmekte ise de buna karşılık cezanın sonuçlarının tek olması zorunluluğunu öngörmemektedir¹⁹. Bu bağlamda bu ilke mutlak değildir. Konu bakımından birbirine benzeseler dahi, korunan hukukî yararı, unsurları, amacı ve neticesi farklı olması dolayısıyla aynı fiilin ayrı hukuk disiplinleri kapsamında farklı şekillerde mütalaa edilmesi mümkün olup bir fiilin söz konusu hukuk disiplinlerinin öngördüğü farklı yaptırımlarla cezalandırılması, hukuk devleti ve aynı fiilden dolayı iki kez yargılama olmaz ilkesine aykırılık teşkil etmemektedir²⁰.

Sermaye Piyasası Kanunu'ndaki düzenlemenin, Kabahatler Kanunu'nun *içtimanın* düzenlendiği madde 15/3 hükmünde yer alan ve bir fiilin hem kabahat hem de suç olarak tanımlanmış olması hâlinde, sadece suçtan dolayı yaptırım uygulanabileceği; ancak suçtan dolayı yaptırım uygulanamayan hâllerde, kabahat dolayısıyla yaptırım uygulanacağı düzenlemesiyle uyumlu olduğu görülmektedir.

Anayasa Mahkemesi içtihatlarında yer verilen açıklamalardan da görüleceği üzere, ne/non bis idem ilkesi açısından konu bakımından birbirine benzeseler dahi, korunan hukukî yarar, unsurlar, amaç ve neticesi farklı olması dolayısıyla aynı fiilin ayrı hukuk disiplinleri kapsamında farklı şekillerde mütalaa edilmesinin ve hukuk disiplinlerinin öngördüğü farklı yaptırımlarla cezalandırılmasının mümkün olduğu belirtilmiştir. Çalışmamızın devamında yer verileceği üzere, piyasa dolandırıcılığı suçlarının konusu, **sermaye piyasası araçlarıdır**. Kanaatimizce piyasa bozucu eylemler temelinde hükme bağlanan kabahatlerin de konusu, **sermaye piyasası araçlarıdır**. Bu anlamda konularının aynı olduğu görülmektedir.

Yine Sermaye Piyasası Kanunu'nun 1. maddesine göz atıldığında, daha önce de belirtildiği üzere, idarî ve cezai yaptırımlar, sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması için sermaye piyasasının düzenlenmesi ve denetlenmesi amacının etkin kılınması için hükme bağlanmıştır. Bu noktada ayrı hukuk disiplinlerinin öngördüğü yaptırımların konusunda olduğu gibi; amaç ortaklığı bağlamında bunlarla korunan **hukukî değer**in de aynı olduğu düşünülmektedir.

Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen piyasa bozucu eylemleri gerçekleştiren kişilere **yirmi bin Türk Lirasından beş yüz bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası** verilecek olup bu suretle menfaat temin edilmiş olması hâlinde verilecek idarî para cezasının miktarı, **bu menfaatin iki katından az olmayacaktır**. Sermaye Piyasası Kanunu'nun 107. maddesi incelendiğinde ise **hapis cezasının yanı sıra**, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunda suçun işlenmesi ile **elde edilen menfaatten az olmamak üzere beş bin günden on bin güne kadar**; işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunda **beş bin güne kadar adli para cezası** öngörülmüştür. Bu noktada anlaşılmaktadır ki, suç ve kabahatin fiili için, her iki durumda da malî niteliği haiz olan biri adli biri de idarî de olan ceza uygulanacaktır. Bu noktada ayrı hukuk disiplinlerinin öngördüğü yaptırımların, malî nitelikli olması açısından da aynı olduğu görülmektedir.

Bu açıklamalar ışığında kanaatimizce, malî nitelikli idarî ve cezai yaptırımların bir arada bulunması, bu cezaların aynı anda uygulanması hâlinde ne/non bis in idem ilkesinin ihlali olarak değerlendirilebilecektir. Bu bağlamda Sermaye Piyasası Kurulunca yapılan denetimler uyarınca karşılaşılan fiiller suç oluşturduğu hâllerde, bunlar hakkında bir kabahat karşılığı olan idarî yaptırım olarak idarî para cezası uygulanmayacağına ve sadece suçun bir yaptırımı olan Sermaye Piyasası Kanunu'nda hükme bağlanan cezalar uygulanacağına ilişkin düzenleme, ne/non bis in idem ilkesinin ihlalini önleyen bir düzenleme örneği olarak karşımıza çıkmaktadır.

F. Piyasa Dolandırıcılığı Suçu Fiilleri ile Piyasa Bozucu Eylemlerin Tespiti

Sermaye Piyasası Kanunu'nun *yazılı başvuru ve özel soruşturma usullerinin* düzenlendiği madde 115/1 hükmüne göre, Kanun'da tanımlanan veya atıfta bulunulan suçlardan dolayı soruşturma yapılması, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru *muhakeme şartı* niteliğindedir. Bu bağlamda Sermaye Piyasası Kanunu'nda yer alan piyasa dolandırıcılığı suçunun da soruşturulması ve devamında da kovuşturulması için, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulması gerekmektedir. Bu anlamda piyasa dolandırıcılığı suçu, re'sen soruşturulan bir suç olarak öngörülmemiştir²¹. Buradan bir sonraki aşamada da Sermaye Piyasası Kurulunca yapılacak denetimler ve birtakım bildirimler sonucunda, ele alınan fiillerin piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımında yer alan fiiller olduğuna ilişkin tespiti yapmakla görev ve yetkili kamu kurumunun Sermaye Piyasası olduğu anlaşılmaktadır.

Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104. maddesinden yola çıkıldığında da piyasa bozucu eylemlerin neler olduğunu belirleme görev ve yetkisi bulunan Sermaye Piyasası Kurulunun yapacağı denetimler ve birtakım bildirimler sonucunda, ele alınan fiillerin piyasa bozucu eylemlerden olduğuna -kabahat oluşturduğuna- ilişkin tespiti yapmakla ve bunun karşılığında malî ceza tesis etmekle görev ve yetkili kamu kurumunun Sermaye Piyasası olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, Sermaye Piyasası Kurulu, bir fiilin piyasa dolandırıcılığı mı yoksa piyasa bozucu mu nitelikte olduğunu tayin edecek tek görev ve yetkili olarak hükme bağlanmıştır. Bu noktada, Sermaye Piyasası Kurulunca bir fiilin Sermaye Piyasası Kanunu'nda kanunî tanımı yapılan piyasa dolandırıcılığı suçu fiili olmadığı yönünde vereceği karar sonucunda, o fiil hakkında herhangi bir yargısal muhakeme yapılamayacaktır. Ayrıca suç teorisi temelinde incelemeye tabi tutulacak fiiller açısından piyasa dolandırıcılığı suçu oluşmadığı ve dolayısıyla cezaî yaptırım uygulanmadığı hâllerde, mutlak bir yaptırımsızlık söz konusu olmayacaktır. Zira suçun unsurları açısından bir suç olarak addedilemeyecek olan bu fiiller, piyasa bozucu eylem niteliğinde olduklarında; bu defa bir kabahat niteliği kazanacak ve karşılığı olarak malî ceza tesis edilecektir.

Durum bu olmakla birlikte, yukarıda yer verildiği üzere, piyasa dolandırıcılığı fiilleri ile piyasa bozucu eylemlerin çakıştığı durumlar mevcuttur. Bu noktada Sermaye Piyasası Kurulunca yapılacak bir değerlendirme ile piyasa bozucu eylem olarak addedilen bir fiile, ne/non bis idem ilkesine de uygun olarak Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca öngörülen malî ceza yaptırımını uygulanacaktır; ancak bahse konu fiilin piyasa dolandırıcılığı suçuna ilişkin bir fiil olduğu varsayımında ise malî cezanın yanı sıra hapis cezası yaptırımının da uygulanması gerekecektir. Bu bağlamda bir fiilin suça ilişkin bir fiil olarak Sermaye Piyasası Kurulunca addedilip addedilmemesi, oldukça önemli hâlê gelmektedir.

1. İşlem Temelli Piyasa Dolandırıcılığı Suçu ve Piyasa Bozucu Eylemler

Bir fiilin işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun fiili mi yoksa piyasa bozucu eylemlerden biri mi olduğuna ilişkin değerlendirmede, *aradaki farklılığı oluşturan husus*, kanaatimizce suç teorisi açısından ifade edildiği üzere, *suçun maneî unsurudur*²².

İşlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımında yer alan “*yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak amacı*” şeklindeki *özel kast/sübjektif haksızlık unsurunun*, bu suç ile piyasa bozucu eylem arasındaki farklılığı oluşturmasından dolayı fiile bir nitelik addedebilmek için, var olup olmadığının aranması gerektiği düşünülmektedir.

Yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak amacının var olmadığı tespit edildiğinde, suç teorisi yapılacak inceleme orada son bulacaktır ve fiilin piyasa bozucu eylem niteliğindeki bir kabahat olması dolayısıyla malî ceza yaptırımını uygulanacaktır. Ancak bu amacın var olduğu tespit edildiğinde suç teorisi açısından inceleme devam edecek ve unsurlar yönünden başka bir aykırılık bulunmadığında ise işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun soruşturulması için Sermaye Piyasası Kurulunca soruşturma talebinde bulunulacaktır. Bu amaç tespit edilmesine rağmen, irdelenen fiilin suç teorisinin diğer unsurları yönünden suç oluşturulmaması hâlinde ise, suç oluşturmayan bu fiilin kabahat niteliğinde olması ve karşılığında malî ceza uygulanması da mümkündür.

2. Bilgi Temelli Piyasa Dolandırıcılığı Suçu ve Piyasa Bozucu Eylemler

Bir fiilin bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun fiili mi yoksa piyasa bozucu eylemlerden biri mi olduğuna ilişkin değerlendirmede ise *aradaki farklılığı oluşturan husus*, kanaatimizce suç teorisi açısından ifade edildiği üzere, *suçun neticesidir*²³.

Bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımında yer alan **“bu suretle menfaat sağlayanlar”** şeklinde **suçun neticesinin**, bu suç ile piyasa bozucu eylem arasındaki farklılığı oluşturmasından dolayı fiile bir nitelik addedebilmek için, var olup olmadığının aranması gerektiği düşünülmektedir.

Menfaat temin edilmediği tespit edildiğinde ise suç teorisi yapılacak inceleme orada son bulacaktır ve fiilin piyasa bozucu eylem niteliğindeki bir kabahat olması dolayısıyla malî ceza yaptırımını uygulanacaktır. Ancak menfaat temin edildiği tespit edildiğinde suç teorisi açısından inceleme devam edecek ve unsurlar yönünden başka bir aykırılık bulunmadığında ise bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun soruşturulması için Sermaye Piyasası Kurulunca soruşturma talebinde bulunulacaktır. Bu sonuç tespit edilmesine rağmen, irdelenen fiilin suç teorisinin diğer unsurları yönünden suç oluşturmaması hâlinde ise, suç oluşturmayan bu fiilin kabahat niteliğinde olması ve karşılığında malî ceza uygulanması da mümkündür.

II. İşlem Temelli Piyasa Dolandırıcılığı Suçu

A. Genel Olarak

Doktrin ile yargısal kararlarda, *işlem bazlı manipülasyon* (Kadioğlu 2015, s. 76; Şensoy 2013, 380) *suçu*²⁴ (Kadioğlu 2015, s. 79.), *işleme dayalı manipülasyon* (Yenidünya 2013, s. 88; Yüce 2012, s. 368) *suçu* (Sakin 2016, s. 63), *işlem bazlı piyasa dolandırıcılığı* (Aşkın 2018, s. 689; Şensoy 2013, s. 386), *işleme dayalı piyasa dolandırıcılığı suçu* (Memiş ve Turan 2019, s. 213; Yenidünya 2013, s. 89) olarak da ifade edilen ***işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu***, sermaye piyasasına özgü bir suç olarak karşımıza çıkmakta olup bu suçun, Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde düzenlendiği belirtilmektedir²⁵. Bahsi geçen hükümdeki, *“Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarına, fiyat değişimlerine, arz ve taleplerine ilişkin olarak yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak amacıyla alım veya satım yapanlar, emir verenler, emir iptal edenler, emir değiştirenler veya hesap hareketleri gerçekleştirenler”* ibaresiyle suçun tanımı yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen kanunî tanımından hareketle, *işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu* nun mülga 2499 sayılı Kanunu'nun madde 47/1-A-2 hükmünde yer alan suç tanımı ile benzer olduğu görülmektedir²⁶. Doktrinde (Dursun 2010, s. 274) ve yargısal kararlarda²⁷ bu suç, *işleme dayalı manipülasyon suçu* tasnifiyle birlikte ele alınmakta ve ayrıca bu suçun *sermaye piyasasında gerçeğe aykırılıktan doğan suçlardan biri* olduğu belirtilmektedir (Dursun 2010, s. 274). Bu bağlamda mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde düzenlenen suç tanımına benzer biçimde kaleme alınmış olan ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde düzenlenen piyasa dolandırıcılığı suçunun, ***işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu*** olarak ifade edilmesi mümkün olup ayrıca *sermaye piyasasında gerçeğe aykırılıktan doğan suçlardan biri olduğu* belirtilebilir.

B. Suçun Unsurları

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde tanımlanan işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu, suçun unsurları bakımından irdelenecektir²⁸.

1. Suçun Maddî Unsuru

İşlem temelli manipülasyon suçunun maddî unsurunun, Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde, *“Sermaye piyasası araçlarının alım ve satımını yapmak, emir vermek, emir iptal etmek, emir değiştirmek veya hesap hareketleri gerçekleştirmek”* olarak yer aldığı belirtilmektedir²⁹.

1.a. Fiil

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmündeki kanunî tanımını incelendiğinde, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun *fiilinin*; başka ifade *tipik hareketinin alım veya satım yapmak, emir vermek, emri iptal etmek, emri değiştirmek veya hesap hareketleri gerçekleştirmek* olduğu görülmektedir³⁰. Sermaye Piyasası Kanunu'nda düzenlenen piyasa dolandırıcılığı suçuna ilişkin olarak temelde 2499 sayılı Kanun'a sadık kalındığı; ancak uluslararası düzenlemeler dikkate alınarak, suçun unsurları ve suçun gerçekleşmesi için aranan tipik fiillerin kapsamının genişletilmiş olduğu belirtilmiştir³¹. Bu bağlamda işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun fiilleri aşağıdaki şekildedir:

- *Sermaye piyasası araçlarının alım veya satımını yapmak,*
- *Sermaye piyasası araçlarının alım veya satımı için emir vermek,*
- *Sermaye piyasası araçlarının alım veya satımı için verilen emri iptal etmek,*
- *Sermaye piyasası araçlarının alım veya satımı için verilen emri değiştirmek,*
- *Sermaye piyasası araçlarına ait hesapta hesap hareketleri gerçekleştirmek.*

Ayrıca Sermaye Piyasası Kanunu'nun *bildirim yükümlülüğünün* düzenlendiği madde 102/1 hükmünde, bir işlemin Kanun'un 107. maddesinde sayılan suçları teşkil ettiğine dair herhangi bir bilgi veya şüpheyi gerektirecek bir hususun bulunması hâlinde, yatırım kuruluşları ile Kurulca belirlenecek sermaye piyasası kurumlarının bu durumu Kurula veya Kurulca belirlenecek diğer kurum ve kuruluşlara bildirmekle yükümlü olduğu düzenlenmiştir. V-102.1 No.lu Bilgi Suistimali veya Piyasa Dolandırıcılığı Suçları Hakkında Bildirim Yükümlülüğü Tebliği hazırlanmış olup Tebliğ'in ekinde (Ek-2) *piyasa dolandırıcılığına ilişkin şüpheli işlem kalıplarının* neler olabileceği belirtilmiştir. Bu bağlamda işlem temelli piyasa dolandırıcılığına ilişkin kalıpların şunlar olduğu belirtilmiştir:

§ Bir kişi veya birlikte hareket eden kişiler tarafından belirli bir payın fiyatını sabit tutmaya dönük pozisyon alınması, payın işlem miktarı ve emir büyüklüklerine göre arz ve talebine etki edecek veya fiyatını değiştirecek büyüklükte emirler verilmesi veya işlemler gerçekleştirilmesi sonucunda piyasanın yanıltılması.

§ Bir kişi veya birlikte hareket eden kişiler tarafından, piyasanın genel işlem karakterine uyumlu olmayan surette, normal finansal gerekçelerle açıklanamayacak şekilde farklı piyasalarda (korunma amacıyla açıklanamayacak aynı yönlü vadeli işlem sözleşmesi, opsiyon ve spot işlem alımı-satımı) büyük ölçekte işlemler gerçekleştirilerek piyasanın yanıltılması.

1.a.1. Sermaye Piyasası Araçlarının Alım veya Satımını Yapmak

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 3/ç hükmünde, *borsanın*, sermaye piyasası araçlarının serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde alınıp satılabilmesini sağlamak üzere, bu Kanun'a uygun olarak yetkilendirilen ve düzenli faaliyet gösteren sistemleri ve pazar yerlerini ifade ettiği belirtilmektedir. Ayrıca Sermaye Piyasası Kanunu'nun *yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinin* düzenlendiği madde 37/1-c hükmünde de sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımının, bu Kanun kapsamına giren yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinden biri olduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda sermaye piyasası araçları hakkında uygulanabilecek işlemlerin ilk türünü, bunların alım ve satımı oluşturmaktadır.

1.a.2. Sermaye Piyasası Araçlarının Alım veya Satımı İçin Emir Vermek, Verilen Emri Değiştirmek veya Emri İptal Etmek

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 3/ç hükmünde *borsanın* tanımı yapılırken, sermaye piyasası araçlarının alım satım emirlerini sonuçlandıracak şekilde bir araya getiren veya bu emirle-

rin bir araya gelmesini kolaylaştıran, bu Kanun'a uygun olarak yetkilendirilen ve düzenli faaliyet gösteren sistemleri ve pazar yerlerini ifade ettiği belirtilmiştir. Yine Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 37/1-a hükmünde, sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesinin, bu Kanun kapsamına giren yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinden biri olduğu belirtilmiştir³². Bu bağlamda sermaye piyasası araçları hakkında, bunların alım ve satımına yönelik emir verme, emri değiştirme veya emri iptal etme şeklinde işlemler gerçekleştirilebildiği görülmektedir.

1.a.3. Sermaye Piyasası Araçlarına Ait Hesapta Hesap Hareketleri Gerçekleştirmek

Sermaye Piyasası Kanunu'nda *hesap hareketleri* ifadesinin yalnızca, piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımında yer aldığı görülmekte olup bu sebeple, Kanun'un diğer hükümlerinden yola çıkılarak neyin kastedildiği anlamaya çalışılacaktır. Sermaye Piyasası Kanunu'nun *sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesinin* düzenlendiği madde 13/2 hükmünde, kaydı sermaye piyasası araçlarının nama veya hamiline yazılı olmalarına bakılmaksızın, isme açılmış hesaplarda izleneceği belirtilmiştir³³. Bu bağlamda hesap hareketleri ifadesi ile kaydı sermaye piyasası araçlarına yönelik hesap hareketlerinin anlaşılması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Yargıtay'ın bir kararında, işleme dayalı manipülasyon suçunun en önemli göstergesinin mülkiyette değişiklik yaratmayan, kendinden kendine/karşılıklı işlemler olduğu; bu işlemlerin yapıma amacının, yatırımcı grubunun aracı kurumlara ödenecek komisyon masrafına katlanmayı göze alarak aslında zarar ediyormuş gibi gösterip piyasayı etkilemek olduğu ve önemli bir diğer göstergesinin ise aralarında birlikte hareket etme iradesi olan yatırımcı grubunun yaptığı fiyat yükseltici alım işlemlerinin, bu grubun hâkim olduğu piyasadaki hisse senedi fiyatını bir üst seviyeye taşıyıp taşımadığı veya fiyat oluşumuna etkisi olup olmadığı belirtilmiştir³⁴.

Yargıtay'ın başka bir kararında, ... Sınai Ticari Mali Yatırımlar A.Ş. hisse senedine yoğun bir talebin olduğu izleniminin yaratıldığı, iyi niyetli üçüncü kişilerin aldatıldığı, fiyatın kademeli olarak yapay bir şekilde arttırıldığı, aktif bir piyasanın varlığı izlenimi yaratılmaya çalışıldığı, 16.09.2010-11.04.2011 tarihleri arasında anılan hisse senedi piyasasında, BİST endeksinin genel eğilimi dışında olağandışı bir fiyat ve miktar hareketliliğinin bulunduğu, belirlenen tarihlerde ... Sınai Ticari Mali Yatırımlar A.Ş.'ye ait hisse senedinde sanıklar tarafından yönlendirilen hesaplardan yapılan alım ve satım işlemlerinin, hisse senedi piyasasında etkili olabilecek ve piyasada hâkimiyet oluşturabilecek miktar ve yoğunlukta olduğu, kendinden kendine/karşılıklı ve fiyat yükseltici işlemlerin yoğun şekilde gerçekleştirildiği, yapılan bu alım satım işlemlerinin büyüklüğü, zamanı ve sürekliliği dikkate alındığında dava konusuna dair normda belirtilen fiyat artırma, azaltma, aynı seviyede tutma, aktif piyasa izlenimi uyandırma, arz ve talebi etkileme amaçlarına uygun olduğunun belirlenmiş olduğu belirtilmiştir³⁵.

1.a.4. Fiil Bakımından Tasnifler

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımı çerçevesinde, bu suçun maddî unsurlarından birini teşkil eden fiil unsuru ile ilgili bazı hukukî sonuçların ortaya çıkarılması mümkün olup bu tespit faaliyetinde de doktrinde yapılan tasniflerden faydalanılacaktır³⁶.

1.a.4.1. Hareketin Sayısı Bakımından Suçun Tasnifi

Sermaye Piyasası Kanunu'nda işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımında, tek bir fiil değil; birden fazla fiilden söz edilmektedir. Başka ifade ile suçun kanunî tanımında, "*Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarına, fiyat değişimlerine, arz ve taleplerine ilişkin olarak yanlış veya*

yanıltıcı izlenim uyandırmak amacıyla” ve “Alım veya satım yapmak, emir vermek, emri iptal etmek, emri değiştirmek veya hesap hareketleri gerçekleştirmek” birlikte düzenlenmiştir. Bu bağlamda, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *tek hareketli suçlar* ve *birden fazla hareketli/çok hareketli suçlar* tasnifinde (Artuk 1989, s. 195-196; Artuk, Gökçen, Yenidünya 2011, s. 255-259), **birden fazla hareketli/çok hareketli suçların** bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir.

Ayrıca işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun Sermaye Piyasası Kanunu’nun madde 107/1 hükmünde yer alan tanımında, bu suçun icrasının birden fazla alternatif fiil ile gerçekleştirilebileceğinin tek tek düzenlendiği görülmektedir. Bu bağlamda, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu, birden fazla hareketli/çok hareketli suçların tasnif türlerinden birini oluşturan (Artuk 1989, s. 195-196; Artuk ve ark., 2011, s. 255-259) **seçimlik hareketli suçların** bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir³⁷.

1.a.4.2. Hareketin Şekli Bakımından Suçun Tasnifi

Sermaye Piyasası Kanunu’nda işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımı incelendiğinde, kanun koyucunun *icra hareketlerini* düzenlediği görülmektedir. Başka ifade ile Sermaye Piyasası Kanunu’nun madde 107/1 hükmünde, *sermaye piyasası araçlarının alımını veya satımını yapmak, sermaye piyasası araçlarının alımı veya satımı hususunda emir vermek, verilen emri iptal etmek ya da değiştirmek veya hesap hareketleri gerçekleştirmek* şeklinde yasak olan; yapılmaması emredilen fiiller hükmüne bağlanmıştır. Zira bu fiillerin icra edilmesine cezai bir yaptırım bağlanması, bu görüşümüzü desteklemektedir. Bu bağlamda yer verilen hükümde, belli bir davranışta bulunmama şeklinde bir yükümlülüğün getirildiği söylenemediğinden; işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *icraî (aktif (Artuk ve ark., 2011, s. 259)) suçlar* ve *ihmalî (pasif (Artuk ve ark., 2011, s. 259)) suçlar* tasnifinde (Artuk 1989, s. 193; Artuk ve ark., 2011, s. 255.), **icraî (aktif) suçların** bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir³⁸.

1.a.4.3. Hareketin Önemi Bakımından Suçun Tasnifi

Sermaye Piyasası Kanunu’nda işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımı incelendiğinde, kanun koyucunun düzenlediği icra hareketlerinin tek tek belirtildiği görülmektedir. Başka ifade ile Sermaye Piyasası Kanunu’nun madde 107/1 hükmünde, suçun hangi fiiller ile icra edilebileceği belirtilmekte ve hareketlerin kanunî tanımda somutlaştırıldığı (Zafer 2011, s. 171) anlaşılmaktadır. Ayrıca doktrinde, seçimlik hareketli suçların, genellikle bağlı hareketli suçlar olduğu da belirtilmektedir (Koca ve Üzülmöz 2017, s. 122). Bu bağlamda işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *bağlı hareketli* ve *serbest hareketli suçlar* tasnifinde (Artuk ve ark., 2011, s. 267) **bağlı hareketli suçların** bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir.

1.a.4.4. Fiilin İcrasının Devam Edip Etmemesi Bakımından Suçun Tasnifi

Sermaye Piyasası Kanunu’nun madde 107/1 hükmündeki işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımı incelendiğinde, fiilin icrasının neticeyle birlikte tamamlandığı düşünülmektedir. Ancak suçun kanunî tanımında yer verilen amacın gerçekleşmesi için, *alım veya satım yapmak, emir vermek, emri iptal etmek, emri değiştirmek* veya *hesap hareketleri gerçekleştirmek* şeklinde belirtilen fiillerden defaten yapılmış olması da söz konusu olabilir. Bu durumda kanaatimize göre bu suçun, *ani* ve *mütemadi suçlar* tasnifinde (Artuk 1989, s. 199; Artuk ve ark., 2011, s. 268), bazı hâllerde **ani suçların** bazı hâllerde ise **mütemadi (kesintisiz)** (Özgenç 2011, s. 118) **suçların** bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir. Zira Yargıtay’ın bir kararında, ani suçların devamlılık gösterdiği zaman, mütemadi suça dönüştükleri belirtilmektedir³⁹.

1.b. Suçun Konusu

Sermaye Piyasası Kanunu'nda tanımlanan işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun konusunun, *alım veya satım yapmak, emir vermek, emri iptal etmek, emri değiştirmek veya hesap hareketleri gerçekleştirmek* şeklindeki fiiller çerçevesinde değerlendirilmesi neticesinde, **sermaye piyasası araçları** olduğu⁴⁰ görülmektedir⁴¹. Zira Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde, bahsi geçen tipik hareketlerin üzerinde icra edildiği “şey”in somutlaştırıldığı görülmektedir.

1.b.1. Sermaye Piyasası Araçları

Sermaye Piyasası Kanunu'nun *kapsamının* düzenlendiği 2. maddesinde, *sermaye piyasası araçlarının* müstakil olarak Kanun kapsamını oluşturan hususlardan biri olduğu göze çarpmaktadır. Sermaye Piyasası Kanunu'nun *kısaltmalar ve tanımların* düzenlendiği madde 3/1-ş hükmüne göre *sermaye piyasası araçları*, menkul kıymetler ve türev araçlar ile yatırım sözleşmeleri de dâhil olmak üzere, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından bu kapsamda olduğu belirlenen diğer sermaye piyasası araçlarını ifade etmektedir. Bu bağlamda Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde sermaye piyasası araçları ile ilgili aşağıdaki şekilde bir sonuç ortaya çıkmaktadır:

Sermaye Piyasası Araçları = Menkul Kıymetler + Türev Araçları + Yatırım Sözleşmeleri + Sermaye Piyasası Kurulu Tarafından Belirlenen Diğer Piyasa Araçları

Sermaye piyasası araçlarının tanımlanmasında, öncelikle *menkul kıymetler ve türev araçların* ne olduğuna bakılması gerekmektedir. Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 3/1-o hükmüne göre *menkul kıymetler*, -para, çek, poliçe ve bono hariç olmak üzere- paylar, pay benzeri diğer kıymetler ile söz konusu paylara ilişkin depo sertifikalarını ve borçlanma araçları veya menkul kıymetleştirilmiş varlık ve gelirlere dayalı borçlanma araçları ile söz konusu kıymetlere ilişkin depo sertifikalarını ifade etmektedir. Yine Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 3/1-u hükmüne göre *türev araçlar*, menkul kıymetleri satın alma veya satma veya birbirleri ile değiştirme hakkı veren türev araçları; değeri, bir menkul kıymet fiyatına veya getirisine, bir döviz fiyatına veya fiyat değişikliğine, faiz oranına veya orandaki değişikliğe, bir kıymetli maden veya kıymetli taş fiyatına veya fiyat değişikliğine, bir mal fiyatına veya fiyat değişikliğine, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygun görülen kurumlarca yayımlanan istatistiklere veya bunlardaki değişikliğe, kredi riski transferi sağlayan, enerji fiyatları ve iklim değişkenleri gibi ölçüm değerleri olan ve bu sayılanlardan oluşturulan bir endeks seviyesine veya seviyedeki değişikliğe bağlı olan türev araçları, bu araçların türevlerini ve sayılan dayanak varlıkları birbirleri ile değiştirme hakkı veren türevleri; döviz ve kıymetli madenler ile Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenecek diğer varlıklar üzerine yapılacak kaldıraçlı işlemleri ifade etmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 3. maddesinde ne olduğu belirtilen ve ayrıca bir kısmı da tanımlanan sermaye piyasası araçlarının dışındaki başka araçların; başka ifade ile sermaye piyasası aracı niteliğini taşımayan varlıkların, bu suçun konusu olmayacağı anlaşılmaktadır (Dursun 2010, s. 276). Örneğin, Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca sermaye piyasası araçlarından birini menkul kıymetler oluşturmakta ise de para, çek, poliçe ve bononun, menkul kıymet kapsamına alınmamış olması sebebiyle; bunların alımı veya satımının, işlem temelli manipülasyon suçunun konusunu oluşturduğu söylenemez. Ancak Sermaye Piyasası Kanunu'nun 3. maddesinde sermaye piyasası araçlarının nelerden oluştuğu belirtilmekle birlikte; maddede tanımı yapılamayan ve bu sebeple hukukî çerçevesi tam olarak belirlenemeyen sermaye piyasası araçlarının da mevcut olduğunu belirtmek gerekir. Bu durumun da *suçta kanunilik*

ilkesi bakımından tartışmaya açık olduğu belirtilmektedir (Dursun 2010, s. 276). Zira bir varlığın sermaye piyasası araçlarından biri olarak nitelendirilmesinde Sermaye Piyasası Kuruluna Sermaye Piyasası Kanunu ile yetki verilmiştir. Durumu bu açıdan değerlendirdiğimizde, suçun konusuna ilişkin düzenleme yetkisinin, Türk idarî teşkilatında bir düzenleyici ve denetleyici kurum olarak örgütlenmiş olan bir idareye verilmiş olduğu görülmektedir.

1.b.2. Fiilin Suçun Konusu Üzerinde Etkisi Bakımından Suçun Tasnifi

Sermaye Piyasası Kanunu'nda işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımı incelendiğinde, kanun koyucunun suçun konusu olan sermaye piyasası için bir zararın oluşmasını öngörmediği görülmektedir. Bu sebeple bahsi geçen suçta, *sermaye piyasası araçlarının fiyatlarına, fiyat değişimlerine, arz ve taleplerine ilişkin olarak yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırma* şeklindeki belirtme ile suçun konusuna yönelik bir tehlike düzenlenmekte; başka ifade ile sermaye piyasası araçlarının fiyatları ve arz ve taleplerinde suç oluşturan müdahaleler sonucunda bir tehlike öngörülmektedir⁴². Bu bağlamda işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *zarar suçları* ve *tehlike suçları* tasnifinde (Artuk 1989, s. 198; Artuk ve ark., 2011, s. 255-259; Özgenç 2011, s. 201; Zafer 2011, s. 175), **tehlike suçlarının** bir örneğini oluşturduğu⁴³ düşünülmektedir⁴⁴.

Ayrıca işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunda, menfaat temin edilmesi şartının da öngörülmediği de anlaşılmaktadır⁴⁵. Kanaatimize göre, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu, *somut tehlike* ve *soyut tehlike suçları* tasnifinde (Artuk ve ark., 2011, s. 312; Koca ve Üzülmöz 2017, s. 119; Özgenç 2011, s. 202), **soyut tehlike suçlarının** bir örneğini oluşturmaktadır. Zira suçun kanunî tanımında belirtilen fiiller ile oluşacak tehlike somutlaştırılmamıştır; başka ifade ile bu fiiller ile sermaye piyasası araçlarının fiyatları, fiyat değişimleri ve arz ve talepleri üzerinde olağandan sapan ya da amaçlanan bir sonuç elde edilmese dâhi, bu amacın var olması, tespit edilmesi yeterli görülmüştür⁴⁶.

1.c. Suçun Faili

Sermaye Piyasası Kanunu'nda işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımı incelendiğinde, mülga 2499 sayılı Kanun'dan farklı olarak gerçek kişi veya tüzel kişi ifadelerine yer verilmediği görülmektedir⁴⁷. Sermaye Piyasası Kanunu'nun diğer hükümlerinden anlaşılacağı üzere, sermaye piyasası araçları ile işlem yapabilme hakkı, yalnızca gerçek kişilere değil tüzel kişilere de tanınmıştır. Ancak Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun yaptırımı için, hapis ve adli para cezası öngörülmüş olup bunlar, tüzel kişiler için uygulanabilecek ceza türlerinden değildir⁴⁸. Bu sebeple, Sermaye Piyasası Kanunu'nun da *tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirlerinin* düzenlendiği 114. maddesinde, piyasa dolandırıcılığı suçunun, bir tüzel kişinin yararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili tüzel kişi hakkında tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunacağı belirtilmiştir. Bu açıklamalar ışığında, mülga 2499 sayılı Kanun'da olduğu gibi, Sermaye Piyasası Kanunu'nda da işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun failinin, **gerçek kişiler, tüzel kişilerin yetkilileri ve bunlarla birlikte hareket edenlerin** olduğu düşünülmektedir. Bu açıklamalar ışığında, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun failinin tüzel kişiler olamayacağı; ancak Sermaye Piyasası Kanunu'nun 114. maddesi uyarınca tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerinin uygulanacağı belirtilmelidir⁴⁹.

Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *herkes tarafından işlenebilen suçlar ve özgü (mahsus)* (Özgenç 2011, s. 182) *suçlar* şeklinde tasnifte (Artuk ve ark., 2011, s. 296; Koca ve Üzülmöz 2017, s. 113) **herkes tarafından işlenen suçların** bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir⁵⁰. Zira suçun kanunî tanımında, belli faillik vasfını taşıyan kişilere yönelik bir düzenleme yapılmamıştır.

1.d. Suçun Neticesi

Soyut tehlike suçlarında zarar doğması ihtimalinin bulunması yeterli olup⁵¹ fiilin suçun konusu üzerinde gerçekten bir tehlikenin oluşması gerekmemekte ve kanun koyucu, suçun kanunî tanımındaki tehlikenin meydana geleceğini varsaymaktadır (Özgenç 2011, s. 202). İşlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu da bu özellikleri haizdir. Zira Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımına göz atıldığında, suçun tamamlanması bakımından herhangi bir neticenin gerçekleşmesi şartının öngörülmediği; herhangi bir menfaatin de elde edilmesi sonucunun aranmadığı anlaşılmaktadır⁵². Bu bağlamda işlem temelli piyasa suçunun, *sırf hareket suçları* ve *neticeli suçlar* şeklindeki tasnifte (Artuk ve ark., 2011, s. 273; Hafızoğulları ve Özen 2011, s. 200; Koca ve Üzülmmez 2017, s. 128), *neticesiz suçlar* (Artuk 1989, s. 197) ya da *şekli suçlar* (Artuk 1989, s. 197; Hafızoğulları ve Özen 2011, s. 200; 217) olarak da adlandırılmakta olan *sırf hareket suçlarının* bir örneğini oluşturduğu⁵³ düşünülmektedir⁵⁴.

1.e. Suçun Nitelikli Unsurları

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu için cezai yaptırımlardan biri olarak öngörülen adli para cezası temelinde, nitelikli bir unsurun düzenlendiği görülmektedir. Zira bahsi geçen hükümde, suçun işlenmesinden bir menfaat elde edildiği hâlde, bu suçtan dolayı verilecek olan adli para cezasının miktarının suçun işlenmesi ile elde edilen menfaatten⁵⁵ az olamayacağı belirtilmiştir⁵⁶.

2. Suçun Manevî Unsuru

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun suçun manevî unsurlarından birini oluşturan (Artuk ve ark., 2011, s. 319; Koca ve Üzülmmez 2017, s. 144; Özgenç 2011, s. 220) taksirle işlenebileceğine yönelik bir düzenleme mevcut olmadığından; işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun *kasıtlı işlenebilen* bir suç olduğu sonucuna ulaşılmaktadır⁵⁷.

Yine Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmüne göre, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçuna ait fiillerin, sermaye piyasası araçlarının fiyatlarına, fiyat değişimlerine, arz ve taleplerine ilişkin olması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, alım veya satım yapmak, emir vermek, emri iptal etmek, emri değiştirmek veya hesap hareketleri gerçekleştirmek fiillerini icra eden failin kastının, suçun konusu olan sermaye piyasası araçlarını içermesi gerekmektedir. İlâveten Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmüne göre suçun, "*Yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak*" amacıyla yapılması gerektiği anlaşılmaktadır. Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarının belirlenmesinde arz ve talebin ekonomi kuralları çerçevesinde sağlıklı biçimde oluşmasına engel olan herhangi bir alım veya satım, emir verilmesi, verilen emirlerin iptali, değiştirilmesi veya hesap hareketleri gerçekleştirilmesinin, piyasa kuralları içerisinde *yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırıcı* olarak nitelendirilebileceği belirtilmiştir⁵⁸. Kanaatimize göre, öngörülen bu amacın yöneldiği hususlar sebebiyle, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun bilme ve isteme unsurlarını içinde barındırdığı ve bu bağlamda *doğrudan kasıtlı* işlenebileceği düşünülmektedir⁵⁹.

Ayrıca işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçuna sebebiyet verecek alım ve satımın yapay veya hileli olmasının, maddî unsurun varlığını etkilemediği; gerçekleşen işlemler hileli olmasa da suçun kanunî tanımında belirtilen amaçlara yönelik olması hâlinde suçun maddî unsurunun yine oluşacağı ve suçun maddî unsurunu, tek başına kanunî bir görüntüye sahip olan ve fakat belirli bir amaç için koordineli olarak gerçekleştirildiklerinde piyasa dolandırıcılığına neden olan

alım ve satımlar, verilen emirler, iptal edilen emirler, değiştirilen emirler veya gerçekleştirilen hesap hareketleri oluşturduğu belirtilmiştir⁶⁰.

İlaveten doktrinde kastın, *genel kast* ve *özel kast* olarak da ele alındığı başka bir tasnif daha mevcuttur (Artuk ve ark., 2011, s. 340; Hafizoğulları ve Özen 2011, s. 284).

Genel kast, kural olarak bütün suçlarda bulunması gereken kastı ifade etmekte (Artuk ve ark., 2011, s. 340) olup genel kastın, suçun kanunî tanımındaki maddî fiilin salt bilinmiş ve istenmiş olduğu hâlde ortaya çıktığı belirtilmektedir (Hafizoğulları ve Özen 2011, s. 284).

Özel kastta ise genel kastın dışında, ayrıca belli bir saikle veya amaçla hareket edilmesi gerekliliği aranmakta olup bu suçlarda saik veya amacın yokluğu hâlinde, suçun oluşmayacağı belirtilmiştir (Artuk ve ark., 2011, s. 340). Başka ifade ile özel kastta, suçun oluşması için ayrıca failin belli bir amaç uğruna hareket edilmesi emredilmektedir (Hafizoğulları ve Özen 2011, s. 284). Ekonomik suçların da çoğunluğunun kasten ve özellikle özel kastla işlenebileceği belirtilmiştir (Dursun 2006, s. 55).

Durum bu olmakla birlikte; kast dışında suçun tipikliğinde aranan sübjektif hâllerin doktrinde özel kast olarak ifade edildiği belirtilmektedir. Bu noktada, birtakım suçların temel ya da nitelikli hâlleri bakımından aranması emredilen maksat, amaç ve saik gibi hususların kastla özdeş ya da kastın bir türü olmadığı ileri sürülmektedir. Bunların diğer sübjektif haksızlık unsurları olarak ele alındığı görülmekte ve bu unsurları kanunî tanımında içeren suçlarda salt kastın varlığının tespit edilmesinin haksızlığın oluşması bakımından yeterli olmadığı ileri sürülmektedir (Koca ve Üzülmöz 2017, s. 248-249).

Bu açıklamalar ışığında, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımında, “*Yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak*” şeklinde belirtilen bir amaç mevcut olduğundan; bu suçun, *özel kast ile işlenebileceği* düşünülmektedir⁶¹. Başka ifade ile bu suçta kastın dışında, belirli bir saikle de hareket etmesi aranmaktadır (Yenidünya 2013, s. 89) ve bu bağlamda “*Yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandırmak*” şeklinde belirtilen amaç, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun *sübjektif bir haksızlık unsuru* olarak karşımıza çıkmakta olup haksızlığın var olabilmesi için kast ile birlikte ayrıca mevcut olmalıdır.

Kanaatimize göre, bahsi geçen özel kastın (sübjektif haksızlık unsuru olarak amacın) bulunmadığı hâllerde, suç da oluşmayacaktır⁶². Yargıtay’ın bir kararında da işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun manevî unsurlarından birinin suçun kanunî tanımında belirtilen eylemlerde, özel bir kastla hareket etmeleri gerekliliği vurgulanmıştır⁶³.

3. Hukuka Aykırılık Unsuru

Sermaye Piyasası Kanunu’nun 108. maddesinde, *bilgi suistimali ve piyasa dolandırıcılığı sayılmayan hâller* düzenlenmiş olup bu hususlar; suç tipikliğindeki fiilleri, hukuka uygun hâle getirmektedir. Bu bağlamda maddede yer verilen hâller, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun maddî ve manevî unsurları var olmasına rağmen; icra edilen fiillerin suç olarak addedilmesine engel olmaktadır⁶⁴.

C. Suçun Özel Oluşum Biçimleri

1. Suça Teşebbüs

Sermaye Piyasası Kanunu’nun madde 107/1 hükmünde düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu, kasten işlenebilen ve ayrıca sırf hareket suçu olup bu sebeple suçun neticesi, harekete bitişiktir. Kasıtlı işlenmesi bakımından işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçuna teşebbüs ile ilgili tartışılacak bir husus bulunmamakla birlikte; fiil ve neticenin gerçekleşmesi açısından teşebbüsün mümkün olabilmesi için, suçun fiilinin belirli bir zaman dilimini içermesi gerekmektedir⁶⁵.

Ayrıca işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu için, Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/3 hükmünde, gönüllü vazgeçmenin tamamlanmış suçlardaki görünüm şeklini ifade eden (Koca ve Üzülmüş 2017, s. 437) *etkin pişmanlık* müessesesinin düzenlendiğini belirtmek gerekir. Bahsi geçen hükme göre, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunu işleyen kişinin pişmanlık göstererek beş yüz bin Türk Lirasından az olmamak üzere elde ettiği veya elde edilmesine sebep olduğu menfaatin iki katı miktarı kadar parayı, Hazineye ödemiş olduğu zaman bakımından bu kişiye ya hiç ceza verilmediği ya da cezada indirim yapıldığı görülmektedir⁶⁶. Bu bağlamda Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/3-a hükmüne göre henüz soruşturma başlamadan önce ödeme yapılması hâlinde cezaya hükmolunmayacağı; madde 107/3-b hükmüne göre soruşturma evresinde ödeme yapılması hâlinde, verilecek cezanın yarısı oranında indirileceği ve madde 107/3-c hükmüne göre kovuşturma evresinde hüküm verinceye kadar ödeme yapılması hâlinde ise verilecek cezanın üçte biri oranında indirileceği belirtilmiştir.

Son olarak işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunda, bir amaç olarak düzenlenen yalan ve yanlış izlenim uyandıran işlemlerin büyüklüğü konusunda bir alt ve üst sınır söz konusu olmadığı; ilgili payın piyasasında kontrolü sağlayarak fiyat hâkimiyeti kurmaya yönelik bir piyasa dolandırıcılığı için gerekli miktarın çok büyük olabileceği gibi, payın kapanış fiyatının belirlenmesi için borsadaki asgarî işlem miktarı olan bir adetlik alış işlemlerinin de piyasanın dolandırılmasına sebep olabilecek nitelikte olduğu belirtilmiştir⁶⁷.

Yargıtay'ın bir kararına esas olayda, 02.06.2008 tarihli denetleme raporunda, ... Menkul Kıymetler isimli aracı kurumda pazarlama elemanı olarak çalışan sanık ...'nın inceleme döneminden çok kısa bir süre önce 09.07.2007 tarihinde işe başlayıp 24.09.2007 tarihinde işten ayrıldığı, suça konu ... hisse senedinde işlem yaptığı, ... Yatırım nezdindeki hesabın 24.05.2007 tarihinde açıldığı, sanığın... Temsilciliğine verdiği 31.10.2007 tarihli yazılı beyanında, çalıştığı aracı kurum portföy hesabının suça konu hisse senedinde yüklü miktarda işlem yapması sebebiyle kazanç sağlamak amacıyla kendisinin de yüksek tutarlı işlemler yaptığını, portföy hesabı yöneticilerini tanıdığını ve bu hesabı takip ederek kendisinin de yüksek tutarlı işlemler gerçekleştirdiğini belirttiği, sanığın işlem yaptığı yatırım hesabına ait ayrıntıları denetleme raporunda bulunan ses kayıtlarına göre inceleme döneminde en fazla işlem gerçekleştirilen ... numaralı ... Portföy Yönetim hesabına sanık tarafından talimat verildiğinin tespit edildiği belirtilmiştir. İlk derece mahkemesi kararının bozulması üzerine tesis edilen bilirkişi raporunda ise sanığın tek başına gerçekleştirdiği işlemlerin manipülatif kalıp içermeyip diğer sanıklarla birlikte hareket ettiği konusunda somut bir verinin bulunmadığı belirtilmiştir. Yargıtay, sanığın yazılı beyanından portföy hesabı yöneticilerini tanıyıp hesabı takip ettiği ve inceleme döneminde 3.000.521 adet alış (tüm işlem miktarının %5,1'i) ve aynı miktarda satış işlemi yaptığını; elinde hisse stoku kalmayan sanığın gerçekleştirdiği alım-satım işlemlerinin, sermaye piyasasında miktar bakımından manipülasyon oluşturmaya yeterli düzeyde olduğunun anlaşılması karşısında, mahkumiyeti yerine yetersiz bilirkişi raporuna dayanılarak yazılı şekilde beraatine karar verilmesinde hukuka uygunluk bulunmadığına ve kararın bozulmasına karar vermiştir⁶⁸.

2. Suça İştirak

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmündeki işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun alım veya satım yapmak, emir vermek, emri iptal etmek, emri değiştirmek veya hesap hareketleri gerçekleştirmek şeklindeki fiillerinin, tek bir fail tarafından işlenmesi mümkündür. Ayrıca yer verilen suçun kanunî tanımından hareketle, bu suça iştirakin de mümkün olduğu gözükmektedir⁶⁹.

Yargıtay'ın bir kararına esas olayda, sanıkların ... Endüstri A.Ş.'ye ait hisse senedi üzerinde 24.10.2005-09.11.2005, 20.09.2005-28.09.2005, 18.08.2005-06.09.2005 tarihleri arasında çeşitli işlemlerle yapay fiyat ve piyasa oluşumuna neden oldukları iddiaları üzerine düzenlenen ... Denetleme Dairesinin 27.08.2007 tarihli raporunda; 18.08.2005 ile 06.09.2005 tarihleri arasındaki birinci inceleme döneminde, ..., ..., ..., ... ve ...Tekstil tarafından kontrol edilen hesaplardan 8.432.926 adet alış (toplam alışların %48,7'si) 9.432.926 adet satış (toplam satışların %54,47'si) işlemi gerçekleştirildiği; 20.09.2005 ile 28.09.2005 tarihleri arasındaki ikinci inceleme döneminde, ..., ..., ... ve ... tarafından kontrol edilen hesaplardan 2.562.229 adet alış (toplam alışların %37,94'ü), 1.750.902 adet satış (toplam satışların %25,93'ü) işlemi gerçekleştirildiği; 24.10.2005 ile 09.11.2005 tarihleri arasındaki üçüncü inceleme döneminde ..., ..., ... tarafından kontrol edilen hesaplardan 15.594.449 adet alış (toplam alışların %51,32'si), 18.204.548 adet satış (toplam satışların %59,91'i) işlemi gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Yargıtay, belirtilen fiyat ve miktar hareketlerinin finansal varlığın değerini etkileyebilecek nitelikte olduğu ve adlarına yatırım hesabı açılarak alım satım işlemi gerçekleştirilen tanıkların beyanları ile dosya kapsamındaki tüm deliller birlikte değerlendirildiğinde sanıkların birlikte hareket edip yapay nitelikte alım ve satım işlemleri gerçekleştirerek söz edilen hisse senedi üzerinde manipülasyon ve piyasa dolandırıcılığı niteliğinde işlem gerçekleştirdikleri hâlde, yerinde olmayan gerekçe ile yazılı şekilde beraat kararı verilmesi kararının bozulmasına karar vermiştir⁷⁰.

Yargıtay'ın başka bir kararında da sanıkların sorumluluklarının, müştereken veya yardım eden sıfatıyla iştirak ederek gerçekleştirdikleri iddia edilen piyasa dolandırıcılığı (manipülasyon) eylemlerine yönelik irdeleme bulunmaktadır⁷¹. Yargıtay'ın yer verilen kararından sanıkların birlikte hareketinden söz edilmekte olup bu bağlamda işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçuna iştirak müessesine ilişkin bir değerlendirme yaptığı görülmektedir.

3. Suçların İçtimaı

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmü uyarınca, işlem temelli piyasa suçu işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda yapılan alım veya satım, emir, emrin iptali, emrin değişimi veya hesap hareketleri gerçekleştirmek şeklindeki fiiller, Türk Ceza Kanunu'nun madde 43/1 hükmü kapsamında zincirleme suç sonucunu doğurabilmektedir. Ancak hukukî anlamda birlik arz edecek şekilde bu fiillerin icra edilmesi hâlinde zincirleme suç hükümleri uygulanmayacaktır (Dursun 2010, s. 305). Diğer taraftan kanaatimize göre, işlem temelli piyasa suçunda fikrî içtima hükümlerinin uygulanamayacağı düşünülmektedir.

Yargıtay'ın bir kararında, sanıklar hakkında temyize konu dava dışında ... Cumhuriyet Başsavcılığınca aynı tarihli iddianameler ile farklı hisse senetlerine yönelik benzer eylemleri sebebiyle ... Asliye Ceza Mahkemelerine birden çok dava açıldığı intikal eden dosyalardan anlaşıldığı, sanıkların suç kastı ile hareket edip etmediğinin tespiti açısından dava konusu edilen tüm eylemlerin birlikte değerlendirilmesinin zorunlu olduğu ve suçun sübutunun kabulü hâlinde Türk Ceza Kanunu'nda 43. maddesi kapsamında zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasının söz konusu olabileceği belirtilmiştir⁷².

D. Yaptırım

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu için hem hapis hem de adli para cezası öngörülmüştür. Bahsi geçen hükümde, işlem temelli piyasa suçunu işleyenlerin, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı; ancak, bu suçtan dolayı verilecek olan adli para cezasının miktarının, suçun işlenmesi ile elde edilen menfaatten az olamayacağı belirtilmiştir⁷³.

Yargıtay'ın bir kararında, Sermaye Piyasası Kanunu'nda düzenlenen işleme dayalı manipülasyon suçunun işlenmesi sonucu verilecek adli para cezasının belirlenmesinde, failin elde ettiği menfaatin miktarının önemli bir rol oynadığı, somut olayda hakkında kamu davası açılan sanıkların her biri hakkında verilen adli para cezası miktarının tüm sanıkların birlikte işledikleri suç dolayısıyla ayrı ayrı ne kadar menfaat elde ettiklerinin katılan kuruma sorulması ve bu hususta ek bilirkişi raporu aldırılması; şayet elde edilen menfaat hükmedilen adli para cezası miktarını geçiyorsa buna göre Kanun'da yazılı olduğu üzere adli para cezasının elde edilen menfaatten aşağı olmamak üzere belirlenmesi gerektiği belirtilmiştir⁷⁴.

Bu açıklamalar ışığında, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun sübut bulması hâlinde, mutlak surette hapis ve yanı sıra adli para cezasının uygulanacağı anlaşılmaktadır. Uygulama konusu olan cezaî tedbirlerden biri olan hapis cezası incelendiğinde, **7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**⁷⁵ ile yapılan değişiklik ile birlikte alt sınırının 2 yıldan 3 yıla çıkarıldığı görülmektedir. Bu değişikliğin tesis edilecek karar ve hüküm açısından oldukça önemli bir hukukî sonucu bulunmaktadır.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun⁷⁶ hükmün açıklanması ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının düzenlendiği madde 231/5 ve 235/8 hükümlerine göre, uzlaşmaya ilişkin hükümler saklı olmak üzere, sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan cezanın iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası olması hâlinde, mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir ve böylece kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmaması sonucu ortaya çıkabilir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi hâlinde sanık, beş yıl denetim süresine tabi tutulur. Bu bağlamda, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ilgili hükmü uyarınca, Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri kapsamında işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçuna ilişkin hükmolunacak cezanın alt sınırının 3 yıl olarak öngörülmesi sebebiyle, yapılan yargılama sonucunda sanık hakkında mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi ve dolayısıyla denetimli serbestlik tedbirinin uygulanması mümkün olmayacak; kurulan hüküm, mutlak surette sanık hakkında hukukî sonuç doğuracaktır.

III. BİLGİ TEMELLİ PİYASA DOLANDIRICILIĞI SUÇU

A. Genel Olarak

Piyasa dolandırıcılığı suçunun ikinci türü olan ve doktrinde ile yargısal kararlarda, *bilgi bazlı manipülasyon* (Kadioğlu 2015 s. 75; Şensoy 2013, s. 378) suçu (Kadioğlu 2015 s. 78)), *bilgiye dayalı manipülasyon* (Bostancı ve Kadioğlu 2009, s. 100; Yüce 2012, s. 368) suçu (Sakin 2016, s. 63)), *finansal bilgi manipülasyonu* (Yüce 2012, s. 368), *bilgiye dayalı manipülasyon suçu*⁷⁷, *bilgi bazlı piyasa dolandırıcılığı* (Aşkın 2018, s. 691), *bilgiye dayalı piyasa dolandırıcılığı* (Memiş ve Turan 2019, s. 212; Yenidünya 2013, s. 89) olarak da ifade edilen **bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu** da sermaye piyasasına özgü bir suç olarak karşımıza çıkmakta olup bu suçun, Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde düzenlendiği belirtilmektedir⁷⁸. Bahsi geçen hükmünde, “*Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi veren, söylenti çıkaran, haber veren, yorum yapan veya rapor hazırlayan ya da bunları yayan ve bu suretle menfaat sağlayanlar*” ibaresiyle suçun tanımı yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen kanunî tanımından hareketle, *bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu* nun mülga 2499 sayılı Kanunu'nun madde 47/1-A-3 hükmünde yer alan suç tanımı ile benzer olduğu görülmektedir⁷⁹. Doktrinde bu suç, *bilgiye dayalı manipülasyon suçu* tasnifiyle birlikte ele

alınmakta ve ayrıca bu suçun, *sermaye piyasasında gerçeğe aykırılıktan doğan suçlardan* biri olduğu belirtilmektedir (Dursun 2010, s. 309). Bu bağlamda mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-3 hükmünde düzenlenen suç tanımına benzer biçimde metne alınmış olan ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde düzenlenen piyasa dolandırıcılığı suçunu **bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu** olarak ifade etmek mümkün olup ayrıca *sermaye piyasasında gerçeğe aykırılıktan doğan suçlardan biri olduğu* belirtilebilir.

B. Suçun Unsurları

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde tanımlanan işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu, suçun unsurları bakımından irdelenecektir.

1. Suçun Maddî unsuru

1.a. Fiil

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmündeki kanunî tanım incelendiğinde, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun *fiilinin*; başka ifade *tipik hareketinin* **yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, söylenti çıkarmak, haber vermek, yorum yapmak veya rapor hazırlamak** ya da **bunları yaymak ve bu suretle menfaat sağlamak** olduğu görülmektedir⁸⁰. Bu bağlamda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımı çerçevesinde, bu suçun maddî unsurlarından birini teşkil eden fiil unsuru ile ilgili bazı hukukî sonuçların ortaya çıkarılması mümkün olup bu tespit faaliyetinde de doktrinde yapılan tasniflerden faydalanılacaktır.

102.1 No.lu Bilgi Suistimali veya Piyasa Dolandırıcılığı Suçları Hakkında Bildirim Yükümlülüğü Tebliği hazırlanmış olup Tebliğ'in ekinde *piyasa dolandırıcılığına ilişkin şüpheli işlem kalıplarının* neler olabileceği belirtilmiştir. Bu bağlamda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığına ilişkin kalıpların şunlar olduğu belirtilmiştir:

- Belirli bir pay hakkında yatırımcıların kararlarını etkileyici nitelikte, herhangi bir dayanağı olmayan yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek.
- Belirli bir payda pozisyon alındıktan sonra piyasada yanıltıcı haberler yaymak suretiyle yatırımcıların kararlarını ve dolayısıyla payların fiyatını etkilemeye dönük faaliyetlerde bulunulması.

1.a.1. Hareketin Sayısı Bakımından Suçun Tasnifi

Yukarıda yer verildiği üzere, Sermaye Piyasası Kanunu'nda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımında tek bir fiil değil; birden fazla fiilden söz edilmektedir. Başka ifade ile suçun tanımında "*Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla*"; "*Yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, söylenti çıkarmak, haber vermek, yorum yapmak veya rapor hazırlamak ya da bunları yaymak*" ve "*Menfaat sağlamak*" birlikte düzenlenmiştir. Bu bağlamda, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *tek hareketli suçlar ve birden fazla hareketli/çok hareketli suçlar* tasnifinde (Artuk 1989, s. 195-196; Artuk ve ark., 2011, s. 255-259), **birden fazla hareketli/çok hareketli suçların** bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir. Ayrıca bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde yer alan tanımında, bu suçun icrasının birden fazla alternatif fiil ile gerçekleştirilebileceğinin tek tek düzenlendiği görülmektedir. Bu bağlamda, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu, birden fazla hareketli/çok hareketli suçların tasnif türlerinden birini oluşturan (Artuk 1989, s. 195-196; Artuk ve ark., 2011, s. 255-259) **seçimlik hareketli suçların** bir örneğini oluşturmaktadır⁸¹.

1.a.2. Hareketin Şekli Bakımından Suçun Tasnifi

Sermaye Piyasası Kanunu'nda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımı incelendiğinde, kanun koyucunun *icra hareketlerini* düzenlediği görülmektedir. Başka ifade ile Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde, *yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, söylenti çıkarmak, haber vermek, yorum yapmak veya rapor hazırlamak ya da bunları yaymak ve menfaat sağlamak* şeklinde yasak olan; başka ifade ile yapılmaması emredilen fiiller hükme bağlanmıştır. Zira bu fiillerin icra edilmesine cezai bir yaptırım bağlanması, bu görüşümüzü desteklemektedir. Bu bağlamda yer verilen hükümde, belli bir davranışta bulunmama şeklinde bir yükümlülüğün getirildiği söylenemediğinden; bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *icraî (aktif) suçlar ve ihmali (pasif) suçlar* (Artuk ve ark., 2011, s. 259) tasnifinde (Artuk 1989, s. 193; Artuk ve ark., 2011, s. 255), *icraî (aktif) suçların* bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir⁸².

1.a.3. Hareketin Önemi Bakımından Suçun Tasnifi

Sermaye Piyasası Kanunu'nda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımı incelendiğinde kanun koyucunun, suça ilişkin icra hareketlerini tek tek belirttiği görülmektedir. Başka ifade ile Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde, suçun hangi fiiller ile icra edilebileceği belirtilmekte ve hareketlerin kanunî tanımda somutlaştırıldığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *bağlı hareketli suçlar ve serbest hareketli suçlar* tasnifinde (Artuk ve ark., 2011, s. 267), *bağlı hareketli suçların* bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir.

1.a.4. Fiilin İcrasının Devam Edip Etmemesi Bakımından Suçun Tasnifi

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmündeki bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımı incelendiğinde, fiilin icrasının her zaman neticeyle birlikte tamamlanmadığı görülmektedir. Zira bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı, neticeli suçların örneğini oluşturmaktadır. Bu bağlamda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, hareket ile neticenin ortaya çıkması bakımından zamansal olarak, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçundan farklılık arz ettiği düşünülmektedir.

Ayrıca bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımında yer verilen amacın gerçekleşmesi ve neticenin oluşması için, *yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, söylenti çıkarmak, haber vermek, yorum yapmak veya rapor hazırlamak ya da bunları yaymak ve bu suretle menfaat sağlamak* şeklinde belirtilen fiillerden defaten yapılmış olması da söz konusu olabilir. Başka ifade ile fail, icra hareketiyle menfaat elde etmesine rağmen; suçun kanunî tanımındaki fiilleri gerçekleştirmeye devam edebilmektedir. Bu durumda kanaatimize göre bu suçun, *ani ve mütemadi suçlar* tasnifinde (Artuk 1989, s. 199; Artuk ve ark., 2011, s. 268), bazı hâllerde *ani suçların* bazı hâllerde ise *mütemadi (kesintisiz)* (Özgeçen 2011, s. 118) *suçların* bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir.

1.b. Suçun Konusu

Sermaye Piyasası Kanunu'nda tanımlanan bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun konusunun, *yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, söylenti çıkarmak, haber vermek, yorum yapmak veya rapor hazırlamak ya da bunları yaymak ve bu suretle menfaat sağlamak* şeklindeki fiiller çerçevesinde değerlendirilmesi neticesinde, *sermaye piyasası araçları* olduğu görülmektedir⁸³.

Sermaye Piyasası Kanunu'nda, kanun koyucunun işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun konusu olan sermaye piyasası için bir zararın oluşmasını öngörmediği görülmektedir⁸⁴. An-

cak bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımı incelendiğinde, bu suçun oluşması için ayrıca menfaat temin etme şartının arandığı da görülmektedir. Bu bağlamda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *zarar suçları* ve *tehlike suçları* tasnifinde, *zarar suçlarının* bir örneğini oluşturduğu⁸⁵ düşünülmektedir⁸⁶.

1.c. Suçun Faili

Sermaye Piyasası Kanunu'nda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımı incelendiğinde, mülga 2499 sayılı Kanun'dan farklı olarak gerçek kişi veya tüzel kişi ifadelerine yine yer verilmediği görülmektedir. Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun failinin, yanlış veya yanıltıcı bilgi veren, söylenti çıkaran, haber veren, yorum yapan veya rapor hazırlayan ya da bunları yayanlar olmakla birlikte; hükümde ayrıca bu kişilerin, bu suretle menfaat sağlaması gerektiği de belirtilmiştir. Kanaatimize göre, burada da suçun failinin *gerçek kişiler, tüzel kişilerin yetkilileri ve bunlarla birlikte hareket edenlerin* olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun failinin, tüzel kişiler olamayacağı; ancak Sermaye Piyasası Kanunu'nun 114. maddesi uyarınca tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerinin uygulanacağı belirtilmelidir.

Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *herkes tarafından işlenebilen suçlar* ve *özgü (mahsus)* (Özgenç 2011, s. 182) *suçlar* şeklinde tasnifte (Artuk ve ark., 2011, s. 296; Koca ve Üzülmöz 2017, s. 113) *herkes tarafından işlenen suçların* bir örneğini oluşturduğu düşünülmektedir⁸⁷. Zira kanunî tanımda, belli faillik vasfını taşıyan kişilere yönelik bir düzenleme yapılmamıştır.

1.d. Suçun Neticesi

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde düzenlenen bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tanımına göz atıldığında, işlem temelli piyasa dolandırıcılığından farklı olarak suçun tamamlanması bakımından *menfaat sağlamanın* bir netice olarak öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Zira bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunda, maddî unsur olarak fiili gerçekleştirenlerin menfaat sağlayıp sağlamadığı hususunun mevcut olup olmadığının önem arz ettiği belirtilmiştir⁸⁸. Bu bağlamda işlem temelli piyasa suçunun, *neticeli suçların* bir örneği olduğu⁸⁹ düşünülmektedir⁹⁰.

1.e. Suçun Nitelikli Unsurları

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu için, işlem temelli piyasa suçundan farklı olarak *herhangi bir nitelikli bir unsurun düzenlenmediği* görülmektedir⁹¹. Bu bağlamda bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, Sermaye Piyasası Kanunu'nda yalnızca temel şekline yer verilmiştir.

2. Suçun Manevî Unsuru

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun taksirle işlenebileceğine yönelik bir düzenleme mevcut olmadığından; bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun *kasıtlı işlenebilen* bir suç olduğu sonucuna ulaşılmaktadır⁹². Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmüne göre, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçuna ait fiillerin, sermaye piyasası araçlarının fiyatları, değerleri veya yatırımcıların kararlarına ilişkin olması gerektiği anlaşılmaktadır⁹³. Bu noktada suçun manevî unsurunun, fiilin sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi olduğu belirtilmiştir⁹⁴. Bu bağlamda, yalan, yanlış veya yanıltıcı bil-

gi vermek, söylenti çıkarmak, haber vermek, yorum yapmak veya rapor hazırlamak ya da bunları yaymak ve bu suretle menfaat sağlamak fiillerini icra eden failin kastının, suçun konusu olan sermaye piyasa araçları ile yatırımcıların kararlarını içermesi gerekmektedir.

Ayrıca Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmüne göre suçun, "*Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek*" amacıyla yapılması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda kanaatimize göre, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımında yer verilen ve bahsi geçen amacın yöneldiği hususlar sebebiyle bu suçun, bilme ve isteme unsurlarını içinde barındırdığı ve bu bağlamda *doğrudan kastla işlenebileceği* düşünülmektedir⁹⁵. Zira bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunda, bilgi, söylenti, haber, yorum veya raporun; sermaye piyasası araçlarının fiyatını, değerini veya yatırımcıların yatırım kararlarını etkilemek amacını taşıyıp taşımadığının önem arz ettiği belirtilmiştir⁹⁶.

Bu açıklamalar ışığında, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun kanunî tanımında, "*Sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek*" şeklinde belirtilen bir amaç mevcut olduğundan; bu suçun *özel kast ile işlenebileceği* düşünülmektedir⁹⁷. Başka ifade ile bu suçta kastın dışında, belirli bir saikle de hareket etmesi aranmaktadır (Yenidünya 2013, s. 89) ve bu bağlamda bahsi geçen amaç, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun *sübjektif bir haksızlık unsuru* olarak karşımıza çıkmakta olup haksızlığın var olabilmesi için kast ile birlikte ayrıca mevcut olmalıdır. Bu durumda kanaatimize göre, bu özel kastın (sübjektif haksızlık unsuru olarak amacın) bulunmadığı hâllerde, suç da oluşmayacaktır.

3. Hukuka Aykırılık Unsuru

Daha önce belirttiğimiz üzere, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 108. maddesinde düzenlenmiş olan hususlar⁹⁸, suç tipikliğindeki fiilleri hukuka uygun hâle getirmektedir. Bu bağlamda madde de yer verilen hâller, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun maddî ve manevî unsurları var olmasına rağmen; icra edilen fiillerin suç olarak addedilmesine engel olmaktadır.

C. Suçun Özel Oluşum Biçimleri

1. Suça Teşebbüs

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde düzenlenen bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu, kasten işlenebilen neticeli bir suç türüdür. Bu sebeple hem kasıtlı işlenmesi hem de neticeli bir suç olması bakımından bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçuna teşebbüs ile ilgili tartışılacak bir husus bulunmamaktadır⁹⁹.

2. Suça İştirak

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmündeki bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, söylenti çıkarmak, haber vermek, yorum yapmak veya rapor hazırlamak ya da bunları yaymak ve bu suretle menfaat sağlamak şeklindeki fiillerinin, tek bir fail tarafından işlenmesi mümkündür. Ayrıca yer verilen suçun kanunî tanımından hareketle, bu suça iştirakin de mümkün olduğu gözükmektedir¹⁰⁰.

3. Suçların İctimai

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmü uyarınca, bilgi temelli piyasa suçu işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda yapılan yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermek, söylenti çıkarmak, haber vermek, yorum yapmak veya rapor hazırlamak ya da bunları yaymak ve bu suretle menfaat sağlamak şeklindeki fiiller, Türk Ceza Kanunu'nda madde 43/1 kapsa-

mında zincirleme suç sonucunu doğurabilmektedir. Ancak hukukî anlamda birlik arz edecek şekilde bu fiillerin icra edilmesi hâlinde zincirleme suç hükümleri uygulanmayacaktır (Dursun 2010, s. 342-343). Diğer taraftan kanaatimize göre, bilgi temelli piyasa suçunda fikrî içtima hükümlerinin uygulanamayacağı düşünülmektedir.

D. Yaptırım

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu için hem hapis hem de adli para cezası öngörülmüştür. Bahsi geçen hükümde, bilgi temelli piyasa suçunu işleyenlerin, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacağı belirtilmiştir¹⁰¹.

Bu açıklamalar ışığında, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun sübut bulması hâlinde, mutlak surette hapis ve yanı sıra adli para cezasının uygulanacağı anlaşılmaktadır. Uygulama konusu olan cezaî tedbirlerden biri olan hapis cezası incelendiğinde, 7222 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik ile birlikte alt sınırının 2 yıldan 3 yıla çıkarıldığı görülmektedir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun madde 231/5 ve 235/8 hükümleri uyarınca, Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri kapsamında bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçuna ilişkin hükümlenilecek cezanın alt sınırının 3 yıl olarak öngörülmesi sebebiyle, yapılan yargılama sonucunda sanık hakkında mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi ve dolayısıyla denetimli serbestlik tedbirinin uygulanması mümkün olmayacak; kurulan hüküm, mutlak surette sanık hakkında hukukî sonuç doğuracaktır.

Sonuç

Sermaye Piyasası Kanunu düzenlemelerinde yer alan sermaye piyasası suçları ile kabahatleri, Anayasa'nın madde 48/2 ve 167/1 hükümleri ile sermaye piyasası işleyişinde Devlet'e güvenceler oluşturması gerekliliği hususunda yüklenilen görevi yerine getirmesini engelleyen kişilerin fiillerini oluşturmaktadır ve bu fiiller hakkında hukukî bir sonuç olarak cezai ve idarî/malî yaptırımlar hükme bağlanmıştır.

Hem işlem temelli hem de bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun maddî unsurunu oluşturan fiillerin, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 104. maddesinde düzenlenen piyasa bozucu eylemler kapsamında olduğu görülmektedir. Buna mukabil bahsi geçen madde uyarınca yürürlüğe giren VI-104.1 No.lu Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği'nde aynı fiiller hükme bağlanarak birer kabahat niteliği kazanmıştır. Piyasa dolandırıcılığı suçunun maddî unsurunu oluşturan fiillerin hem cezaî yaptırıma hem de malî nitelikli idarî para cezası yaptırımına sebep olacak şekilde düzenlenmesi, oldukça önemli bir husustur. Zira ne/non bis in idem ilkesine de uygun şekilde Kabahatler Kanunu'nda da hükme bağladığı üzere, bu ortak düzenleme konusu fiiller suç oluşturduğunda cezaî yaptırım uygulanacaktır. Ancak fiil hukukî alemde gerçekleşmesine rağmen, piyasa dolandırıcılığı suçunun oluşmaması ya da cezaî yaptırım olarak öngörülen hapis ve adli para cezası yaptırımlarının uygulanamaması hâlinde; bu defa hem Kabahatler Kanunu'nun genel düzenleme niteliğindeki hükmü hem de Sermaye Piyasası Kanunu'ndaki özel düzenleme niteliğindeki hükmü uyarınca, malî nitelikli idarî para cezası uygulanacaktır.

Sermaye piyasası uygulamalarında irdelenen herhangi bir fiilin nitelendirilmesinde ve devamında bu fiile cezai ya da malî bir yaptırım uygulanmasında, Sermaye Piyasası Kurulunun sahip olduğu görev ve yetkinin kilit konumda görülmektedir. Bu bağlamda Sermaye Piyasası Kurulunca yapılacak değerlendirmenin hukuka uygun olup olmaması oldukça önemli hâle gelmektedir; zira irdelenen fiilin bir suç olarak soruşturulması Kurulun Cumhuriyet başsavcılığına yapacağı yazılı başvuruya bağlı olup her durumda da yaptırıma bağlanması Kurulun vereceği karara bağlıdır.

Piyasa dolandırıcılığı suçunun maddî unsurunu oluşturan fiillerin hem cezaî yaptırıma hem de malî nitelikli idarî para cezası yaptırımına sebep olacak şekilde düzenlenmesi, Sermaye Piyasası Kurulunca yapılacak incelemede suç teorisinin uygulanması kaçınılmaz olmaktadır. Piyasa bozucu eylemlerden ayırt edebilmek noktasında, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu açısından suçun manevî unsurunun; bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu açısından ise suçun neticesinin oldukça önemli hâle geldiği düşünülmektedir. Bu bağlamda, piyasa dolandırıcılığı suçunun suç teorisi açısından yapılacak incelemenin sonucu, fiilin, piyasa bozucu eylem olarak nitelendirilip nitelendirilmeyeceği açısından da işlevsel olacaktır.

Ekonomik bir suç niteliği taşıyan piyasa dolandırıcılığı suçu, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nu ilga eden 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda yeniden düzenlenmiştir. Doktrinde ve yargısal kararlarda ayrıca ifade edildiği şekliyle manipülasyon suçu, Sermaye Piyasası Kanunu'nda *piyasa dolandırıcılığı suçu* olarak düzenlenmiştir. Ayrıca Sermaye Piyasası Kanunu'nun 107. maddesinde düzenlenen bu suç için doktrinde, işlem ve bilgi temelindeki tasnif suretiyle irdelemenin devam ettiği görülmektedir. Bu bağlamda mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu; Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde düzenlenmiştir. Ayrıca 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-3 hükmünde düzenlenen bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu; Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde düzenlenmiştir.

Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu ile madde 107/2 hükmünde düzenlenen bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun unsurlarına yönelik açıklamalarda hem ortak hem de farklı yönlerin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda bahsi geçen suçlar, çok hareketli suçlar, icrai suçlar ve bağlı hareketli suçlar ile bazı şartlar altında ani suçlar ve mütemadi suçların örneğini oluşturmaları bakımından ortak özelliktedir. Yine her iki suçun da konusunu sermaye piyasası araçları oluşturmaktadır. Ayrıca her iki suç için de üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası yaptırımı öngörülmüştür. O hâlde bahsi geçen suçların kovuşturulması ve suçun tespiti hâlinde uygulanacak yaptırımlar arasında, hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi ve dolayısıyla denetimli serbestlik tedbi-ri mevcut olmayacaktır. İlaveten her iki suç bakımından iştirak müessesesi mümkündür.

Diğer taraftan, işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun sırf hareket suçları ile soyut tehlike suçlarının; ancak bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun ise neticeli suçlar ile zarar suçlarının bir örneğini oluşturduğu görülmektedir. Durumu bu açıdan değerlendirdiğimizde, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun yürürlükteki Sermaye Piyasası Kanunu'ndaki tanımı ile mülga 2499 sayılı Kanun düzenlemesinden farklı bir hukukî çerçeve çizildiği anlaşılmaktadır.

Ayrıca işlem temelli piyasa dolandırıcılığı ve bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçları için öngörülen adli para cezası tutarlarının da farklı şekilde hükme bağlandığı görülmektedir. Zira işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçu için öngörülecek adli para cezasının, temin edilecek menfaatten daha az olamayacağı hükme bağlanmıştır. Yine işlem temelli bilgi dolandırıcılığı suçunun cezaî yaptırımı açısından kurulan menfaat bağı da bu suç için etkin pişmanlık müessesesinin de düzenlenmesi sonucunu doğurmuştur. Zira yaptırım açısından öngörülen bu müessese, bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu açısından uygulanabilir değildir.

Son olarak mülga 2499 sayılı Kanun'da da cezaî yaptırımların yanı sıra, malî idarî nitelikli para cezalarına ve bu cezaya sebep olacak kabahatlerin hükme bağlandığı görülmektedir. Bu anlamda ekonomi ceza hukuku kapsamında değerlendirebileceğimiz bu kabahat ve idarî yaptırımlar açısından mülga 2499 sayılı Kanun ile kıyaslandığında, yürürlükteki Sermaye Piyasası Kanunu'nda daha detaylı düzenlemelerin bulunduğu söylemek mümkündür.

Son Notlar

¹Bkz.: 30.12.2012 Tarihli ve 28513 Sayılı Resmî Gazete. Sermaye Piyasası Kanunu'nun *değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümlerin* düzenlendiği 139. maddesinde, 2499 sayılı *Sermaye Piyasası Kanunu*'nun yürürlükten kaldırıldığı ve mevzuatta 2499 sayılı Kanun hükümlerine yapılan atıfların, bu Kanun'un ilgili hükümlerine yapılmış sayılacağı belirtilmiştir. Mülga 2499 sayılı Kanun'un *cezai sorumluluk* başlığını taşıyan 47. maddesinde de suçlar ile bunların cezalarına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Bkz.: 30.07.1981 Tarihli ve 17416 Sayılı Resmî Gazete.

²Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *2017 Yılı Faaliyet Raporu*. Erişim adresi: <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1283>, 02.06.2020; Sermaye Piyasası Kurulu. *2018 Yılı Faaliyet Raporu*. Erişim adresi: <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1299>; Sermaye Piyasası Kurulu. *2019 Yılı Faaliyet Raporu*. Erişim adresi: <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1314>.

³Bkz.: 31.03.2005 Tarihli ve 25772 Sayılı Resmî Gazete-Mükerrer.

⁴Ayrıca bkz.: (Yenidünya 2013, s. 86).

⁵Bkz.: 12.10.2004 Tarihli ve 25611 Sayılı Resmî Gazete.

⁶Piyasa dolandırıcılığı suçunun ceza hukukunda yer alan dolandırıcılık hükümlerinden ayrı bir suç olarak düzenlendiği belirtilmektedir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 11.11.2019.

⁷Bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 30.03.2016 Tarihli ve E. 2015/18395, K. 2016/14177 Sayılı Karar. Erişim adresi: <https://031490snz-y-https-www-lexpera-com-tr-proxy2.marmara-elibrary.com/ictihat/yargitay/19-ceza-dairesi-e-2015-18395-k-2016-14177-t-30-3-2016>, 11.07.2020.

⁸Sermaye Piyasası Kanunu'nun genel gerekçesinden anlaşıldığı üzere, Kanun Tasarısı'nda da manipülasyon olarak yer verilen bu suçun, *piyasa dolandırıcılığı* olarak ifade edildiği belirtilmiş ve bu kısımda yapılan açıklamalarda *piyasa dolandırıcılığı (manipülasyon)* kullanımına yer verilmiştir. Ayrıca Sermaye Piyasası Kanunu'nun piyasa dolandırıcılığı suçunun düzenlendiği madde gerekçesinde, öteden beri günlük dilde manipülasyon olarak kullanılan; ancak mevzuatta yer almayan bu suç tipinin piyasa dolandırıcılığı suçu olarak adlandırıldığı ve mülga 2499 sayılı Kanun'dan farklı olarak *işleme ve bilgiye dayalı piyasa dolandırıcılığı suçlarının* ayrı bir madde düzenlendiği belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu Gerekçeleri*. Erişim adresi: <http://mevzuat.spk.gov.tr/>, 11.11.2019.

⁹Ayrıca, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından da sermaye piyasası dolandırıcılığı, *manipülasyon* olarak ifade edilmiş olup sermaye piyasası dolandırıcılığının, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 107. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında birer suç tipi olarak düzenlendiği belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 11.11.2019.

¹⁰Bu iki tür, doktrinde *piyasa dolandırıcılığının türleri* olarak da irdelenmektedir. Bkz.: (Aşkın 2018, s. 688-692). Yine doktrinde bu iki tür, *manipülasyonun türleri* olarak da irdelenmektedir. Bkz.: (Yüce 2012, s. 368). Ayrıca piyasa dolandırıcılığı suçunun iki türden oluştuğu **Bilgi Suistimali veya Piyasa Dolandırıcılığı Suçları Hakkında Bildirim Yükümlülüğü Tebliği (V-102.1)** ile de belirtilmektedir. Tebliğ'in *tanımlar ve kısaltmaların* düzenlendiği madde 4/1-f hükümüne göre piyasa dolandırıcılığı, Sermaye Piyasası Kanunu'nun 107. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında tanımlanan suçları ifade etmektedir. Bkz.: 21.01.2014 Tarihli ve 28889 Sayılı Resmî Gazete.

¹¹Bkz.: 21.01.2014 Tarihli ve 28889 Sayılı Resmî Gazete.

¹²Bkz.: Anayasa Mahkemesi, 14.05.2015 Tarihli ve E. 2014/177, K. 2015/49 Sayılı Karar.

¹³Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *2019 Yılı Faaliyet Raporu*. Erişim adresi: <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1314>, 01.07.2020.

¹⁴Bu davranışlar şunlardır:

- *Alım veya satım yapılması, hesap hareketi gerçekleştirilmesi, emir verilmesi, emir iptali veya emir değiştirilmesi,*
- *Farklı fiyat kademelerine emir iletilmesi,*
- *Bir dakikadan daha az zaman dilimlerinde piyasadaki en iyi alım fiyatına eşit veya piyasadaki en iyi alım fiyatından daha düşük fiyatlı satım emri ya da piyasadaki en iyi satım fiyatına eşit veya piyasadaki en iyi satım fiyatından daha yüksek fiyatlı alım emri iletmek şeklinde yön değiştiren emirler verilmesi,*
- *Kendinden kendine veya karşılıklı işlemler gerçekleştirilmesi,*
- *Açılış veya kapanış fiyatlarını etkilemeye yönelik işlemler yapılması,*
- *Gün sonu veya vade sonu uzlaşma fiyatlarını etkilemeye yönelik işlemler gerçekleştirilmesi,*
- *Fiyat yükseltici, fiyat düşürücü veya fiyatı sabit tutmaya yönelik işlemler yapılması,*
- *Vadeli işlem ve opsiyon piyasasında bir sicile bağlı tüm hesaplar için ya da piyasa bazında belirlenen pozisyon limitlerinin geçilmesi,*
- *Vadeli işlem ve opsiyon piyasasında, ilgili dayanak varlık piyasasında gerçekleştirilen işlemlerle aynı yönlü işlemler gerçekleştirilmesi,*
- *Ve benzeri işlemler.*

¹⁵Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *2019 Yılı Faaliyet Raporu*. Erişim adresi: <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1314>, 01.07.2020.

¹⁶Bkz.: Anayasa Mahkemesi, 12.07.2017 Tarihli ve E. 2017/95, K. 2017/119 Sayılı Karar.

¹⁷Bkz.: Anayasa Mahkemesi, 01.04.2010 Tarihli ve E. 2008/114, K. 2010/53 Sayılı Karar.

¹⁸Bkz.: Anayasa Mahkemesi, 10.04.2019 Tarihli ve E. 2017/33, K. 2019/20 Sayılı Karar. Ayrıca bkz.: Anayasa Mahkemesi, 14.03.2019 Tarihli ve E. 2019/16, K. 2019/15 Sayılı Karar.

¹⁹Bkz.: Anayasa Mahkemesi, 17.10.2018 Tarihli ve E. 2017/162, K. 2018/100 Sayılı Karar.

²⁰Bkz.: Anayasa Mahkemesi, 05.03.2015 Tarihli ve E. 2014/124, K. 2015/24 Sayılı Karar. Ayrıca bkz.: Anayasa Mahkemesi, 29.11.2017 Tarihli ve E. 2015/68, K. 2017/166 Sayılı Karar.

²¹Ayrıca bkz.: (Duman 2020, s. 266).

²²Çalışmamızın devamında, bu konuya ilişkin ayrıca detaylı açıklamalar yapılacaktır.

²³Çalışmamızın devamında, bu konuya ilişkin ayrıca detaylı açıklamalar yapılacaktır.

²⁴Ayrıca bkz.: Yargıtay 7. Ceza Dairesi, 03.07.2014 Tarihli ve E. 2014/3792, K. 2014/14129 Sayılı Karar. Erişim adresi: <http://proxy2.marmara-elibrary.com/MuseSessionID=0312a0rua/MuseProtocol=http/MuseHost=www.kazanci.com/MusePath/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=7cd-2014-3792.htm&kw='manip%C3%BClasyon+su%C3%A7u#fm>, 30.10.2020.

²⁵Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 19.02.2019.

²⁶Bahsi geçen hükümde, “*Yapay olarak, sermaye piyasası araçlarının, arz ve talebini etkilemek, aktif bir piyasanın varlığı izlenimini uyandırmak, fiyatlarını aynı seviyede tutmak, arttırmak veya azaltmak amacıyla alım ve satımını*” yapmanın suç oluşturan fiil olduğu belirtilmiştir.

²⁷Bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 11.02.2019 Tarihli ve E. 2018/7815, K. 2019/4066 Sayılı Karar. Erişim adresi: <https://031490snz-y-https-www-lexpera-com-tr.proxy2.marmara-elibrary.com/ictihat/yargitay/19-cd-e-2018-7815-k-2019-4066-t-11-2-2019>, 12.07.2020. Ayrıca bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 04.07.2018 Tarihli ve E. 2018/1323, K. 2018/8134 Sayılı Karar.

²⁸Ceza hukuku doktrininde, bir suçun varlığı için, birden çok unsurun bir arada bulunması gerektiği ve her suçta bulunan unsurların, *suçun genel unsurları* olarak ifade edildiği belirtilmektedir. Bkz.: (Artuk 1989, s. 193). İlaveten doktrinde suç, *maddî (objektif) ve manevî (subjektif) unsurlar* bakımından ele alınmaktadır. Bkz.: (Zafer 2011, s. 166-253; Özgenç 2011, s. 155-268; Artuk ve ark., 2011, s. 235-473). Ayrıca doktrinde suçun unsurlarının, *tipikliğin maddî (objektif) ve manevî (objektif) unsurlar* şeklinde ele alındığı eser için bkz.: (Koca ve Üzülmez 2017, s. 87).

²⁹Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *İşlem Bazlı Piyasa Dolandırıcılığı*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/AltSayfa/757>, 15.01.2019.

³⁰Ayrıca bkz.: Dursun, S. Erişim adresi: <http://www.selmandursun.com/?p=118>, 14.02.2019.

³¹Bkz.: Ertaş, V. Erişim adresi: www.spk.gov.tr/Duyuru/Goster/20130502/0, 14.02.2019.

³²Sermaye Piyasası Kanunu'nun gerekçesinde, Kanun Tasarısı'nda manipülasyon olarak bilinen suç tipinin "Piyasa Dolandırıcılığı" olarak düzenlendiği ve Avrupa Birliği direktifi dikkate alınarak yeniden kaleme alınmış bu suç tipinde, *emir vermenin* de ilgili suç kapsamında olduğu belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu Gerekçeleri*. Erişim adresi: <http://mevzuat.spk.gov.tr/>, 11.02.2019.

³³Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 112/2-b hükmünde de kasıtlı olarak *gerçeğe aykırı hesap açmak*, Türk Ceza Kanunu'na göre cezalandırılması öngörülen yasal defterlerde, muhasebe kayıtlarında ve finansal tablo ve raporlarda usulsüzlük suçunun fiillerinden biri olarak düzenlenmiştir.

³⁴Bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 11.02.2019 Tarihli ve E. 2018/7815, K. 2019/4066 Sayılı Karar.

³⁵Bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 04.07.2018 Tarihli ve E. 2018/1323, K. 2018/8134 Sayılı Karar. Erişim adresi: <http://proxy2.marmara-elibrary.com/MuseSessionID=0312a0rua/MuseProtocol=http/MuseHost=www.kazanci.com/MusePath/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=19cd-2018-1323.htm&kw=`manip%C3%BClasyon+su%C3%A7u`#fm>, 30.10.2020.

³⁶Çalışmamızın devamında bu başlık altında yer verilen tasnifler, fiil unsuruna özgü olup bunların doktrinde, *fiilin niteliğine göre suçların tasnifi* başlığı altında ele alındığını belirtmek gerekir. Bkz.: (Artuk ve ark., 2011, s. 255).

³⁷Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 238; Geçer 2017, s. 251; Sakin 2016, s. 46; Şensoy 2013, s. 387).

³⁸Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 148; Geçer 2017, s. 250; Sakin 2016, s. 47; Şensoy 2013, s. 390).

³⁹Bkz.: Yargıtay 15. Ceza Dairesi, 19.03.2013 Tarihli ve E. 2011/20676, K. 2013/5011 Sayılı Karar. Erişim adresi: <https://031490snz-y-https-www-lexpera-com-tr.proxy2.marmara-elibrary.com/ictihat/yargitay/15-ceza-dairesi-e-2011-20676-k-2013-5011-t-19-3-2013>, 16.06.2020.

⁴⁰Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 243; Geçer 2017, s. 250).

⁴¹Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde düzenlenen işleme dayalı manipülasyon suçunun konusunun da *sermaye piyasası araçları* olduğu belirtilmiştir. Zira bahsi geçen hükümde, yapay olarak, sermaye piyasası araçlarının arz ve talebini etkilemek, aktif bir piyasanın varlığı izlenimini uyandırmak, fiyatlarını aynı seviyede tutmak, arttırmak veya azaltmak amacıyla alım ve satımını yapmak fiillerinin suç olduğu belirtilmiş olup sermaye piyasası araçlarına yönelik bir amaç düzenlenmiştir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 275-276.)

⁴²İşlem temelli piyasa dolandırıcılığının haksızlık içeriğini, failin işlemi yaparken güttüğü amacın oluşturduğu belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2013).

⁴³Benzer görüş için bkz.: (Aşkın 2018, s. 691; Duman 2020, s. 201; Sakin 2016, s. 49; Şensoy 2013, s. 388).

⁴⁴Tehlike suçlarında, doğrudan doğruya bir zararın doğmasının gerekli olmadığı, suç konusu olarak tanımlanan tehlikeli davranışların cezalandırıldığı; mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun neticesinin, sermaye piyasası araçlarının fiyatının etkilenmesi tehlikesi olduğu ve Kanun'da sonucun gerçekleşmesinin şart koşulmadığı belirtilmiştir. Bu bağlamda yer verilen hüküm ile tehlike suçu olarak tanımlanan işlem temelli manipülasyon suçunda, alım ve satım esnasında hükümde yer verilen amaçların hedeflenmesinin yeterli olduğu; alım ve satım sonrasında amaçlanan etkinin doğması veya bu ikisinin arasında illiyet bağının bulunmasının şart olmadığı ve kişilerin alışları ile fiyatı yükseltmek isterken, piyasadaki diğer faktörler nedeniyle fiyatın aynı kalmış veya düşmüş olması hâlinde dahi suçun oluşacağı belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Hisse Senedi Piyasasında Manipülasyon: Kullanılan Yöntem Örnekleri, Manipülatif İşlem Kalıbı Örnekleri, Korunma Yolları*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Dosya/20031215/0>, 17.01.2019.

⁴⁵Mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun unsurlarının tamamlanması için yapılan işlemler sonucunda bir menfaat elde etmenin de şart olmadığı ve bu bağlamda manipülasyon fiili neticesinde menfaat elde edilebileceği gibi, yapılan masraflar ve fiyatların istenilen seviyeye çekilememesinden dolayı zarar da edilebileceği belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Hisse Senedi Piyasasında Manipülasyon: Kullanılan Yöntem Örnekleri, Manipülatif İşlem Kalıbı Örnekleri, Korunma Yolları*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Dosya/20031215/0>, 19.01.2019.

⁴⁶Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'da düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun da *soyut tehlike suçları* tasnifinde yer aldığı belirtilmektedir. Görüşün nedeni olarak, 2499 sayılı Kanun'da bu suç için belirtilen amacın, hareketin ilk planda yol açabileceği olası sonuçları gösterdiği ve suçun oluşması bakımından bunların hiçbirinin gerçekleşmesinin şart olmadığı belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 282).

⁴⁷Mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-1 hükmünde, "*Gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri ve bunlarla birlikte hareket edenler*" ibaresine yer verilmiştir. Ayrıca mülga 2499 sayılı Kanun'da suçun faili bakımından, failer belirtildikten sonra bunlarla birlikte hareket edenler şeklinde iştirake dair bazı hükümlerin yer aldığı ve farklı görüşler bulunmakla birlikte bu hükümlerin, Türk Ceza Kanunu'nda genel hükümleri karşısında gereksiz olduğunun savunulması sebebiyle, Sermaye Piyasası Kanunu'nda yer verilmediği belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2013).

⁴⁸Türk Ceza Kanunu'nda *tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirlerinin* düzenlendiği 60. maddesine göre, tüzel kişiler için iznin iptali ve müsadere şeklinde belirtilen güvenlik tedbirlerinin uygulanabileceği hükme bağlanmıştır.

⁴⁹Tüzel kişilerin güvenlik tedbiri sorumluluğunun, mülga 2499 sayılı Kanun'dan farklı olarak Sermaye Piyasası Kanunu'nun 114. maddesinde, bilgi suiistimali ve piyasa dolandırıcılığı suçları açısından getirilmiş olduğu ve piyasa dolandırıcılığı suçlarının tüzel kişilerin yararına işlenmesi hâlinde, tüzel kişilere de müsadere ya da faaliyet iznini iptali tedbirlerinin, orantılılık koşuluyla uygulanabileceği belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2013).

⁵⁰Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'da düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun da *herkes tarafından işlenen suçlar* tasnifinde yer aldığı belirtilmektedir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 284).

⁵¹Bkz.: Yargıtay 5. Ceza Dairesi, 26.03.2013 Tarihli ve E. 2012/4411, K. 2013/2346 Sayılı Karar. Erişim adresi: <https://031490snz-y-https-www-lexpera-com-tr.proxy2.marmara-elibrary.com/ictihat/yargitay/5-cd-e-2012-4411-k-2013-2346-t-26-03-2013>, 29.06.2020.

⁵²Sermaye Piyasası Kurulu tarafından da işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun netice-

sinin sermaye piyasası araçlarının fiyatının etkilenmesi *tehlikesi* olduğu ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde bu suçun, bir tehlike suçu olarak düzenlenmek suretiyle sonucun gerçekleşmesinin şart olarak düzenlenmediği; sonuç olarak Sermaye Piyasası Kanunu ile işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun tehlike suçu olarak tanımlandığı ve bu suç ile sermaye piyasası araçlarının fiyatlarının, fiyat değişimlerinin, arz ve taleplerinin yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandıracak şekilde etkilenmesine yönelik işlem gerçekleştiren kişilerin cezalandırılmasının amaçlandığı belirtilmektedir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 12.04.2019.

⁵³Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 169; Geçer 2012, s. 255).

⁵⁴Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde düzenlenen işlem temelli manipülasyon suçunun da sırf hareket suçu niteliği taşıdığı; zira suçun oluşması için kanunî tanımında belirtilen amaçları meydana getirmeye elverişli bir hareketin yapılmasının yeterli olduğu ve neticenin gerçekleşmesinin şart olarak öngörülmediği belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 282).

⁵⁵İşlem temelli manipülasyon suçunun bir tehlike suçu olmakla beraber; failin gerçekleştirdiği işlemler sonucu bir menfaat sağlanması durumunda, Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/1 hükmünde yer verilen menfaatin, failin malvarlığında bir artışın yanı sıra bir zarardan korunmayı da ifade ettiği belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *İşlem Bazlı Piyasa Dolandırıcılığı*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/AltSayfa/757>, 15.14.2019

⁵⁶Mülga 2499 sayılı Kanun'un 47. maddesinin son hükmünde de işlem temelli manipülasyon suçu için verilecek para cezalarının, üst sınırla bağlı olmaksızın suçun işlenmesi suretiyle temin edilen menfaatin üç katından az olamayacağı belirtilmiştir.

⁵⁷Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 173; Geçer 2017, s. 256; Sakin 2016, s. 51; Şensoy 2013, s. 389).

⁵⁸Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 11.04.2019.

⁵⁹Mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde tanımlanan işlem temelli manipülasyon suçunda kasit unsurunu aramak gerektiği ve buradaki kastın, fiili bilerek ve isteyerek gerçekleştirmeyi ifade eden genel kast unsuru olduğu belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Hisse Senedi Piyasasında Manipülasyon: Kullanılan Yöntem Örnekleri, Manipülatif İşlem Kalıbı Örnekleri, Korunma Yolları*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Dosya/20031215/0>, 17.04.2019.

⁶⁰Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 17.04.2019.

⁶¹Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 211). Mülga 2499 sayılı Kanun'un işlem temelli manipülasyon suçunun düzenlendiği madde 47/1-A-2 hükmünün bir özelliğinin, genel kastın yanı sıra özel kastı araması olduğu belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Hisse Senedi Piyasasında Manipülasyon: Kullanılan Yöntem Örnekleri, Manipülatif İşlem Kalıbı Örnekleri, Korunma Yolları*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Dosya/20031215/0>, 17.02.2019.

⁶²Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde düzenlenen işlem temelli manipülasyon suçunun da manevî unsurunun kasit olduğu ve hükümde yer alan "Yapay olarak, sermaye piyasası araçlarının, arz ve talebini etkilemek, aktif bir piyasanın varlığı izlenimini uyandırmak, fiyatlarını aynı seviyede tutmak, arttırmak veya azaltmak" şeklinde belirtilen amacın da *özel kast* düzenlemesi olduğu belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 286).

⁶³Bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 11.02.2019 Tarihli ve E. 2018/7815, K. 2019/4066 Sayılı Karar.

⁶⁴Bahsi geçen maddeye göre, aşağıdaki hâller piyasa dolandırıcılığı sayılmamaktadır:

- *Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketi ya da yetkilendirilmiş başka bir resmi kurum veya bunlar adına hareket eden kişiler tarafından para, döviz kuru, kamu borç yönetim politikalarının uygulanması veya finansal istikrarın sağlanması amacıyla işlem yapılması,*
- *Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerine göre uygulanan geri alım programları, çalışanlara pay edindirme programları ya da ihraççı veya bağlı ortaklığının çalışanlarına yönelik diğer pay tahsis edilmesi,*
- *Sermaye Piyasası Kurulunun bu Kanun kapsamındaki fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlere ve piyasa yapıcılığına ilişkin düzenlemelerine uygun olarak icra edilmeleri kaydıyla, münhasıran bu araçların piyasa fiyatının önceden belirlenmiş bir süre için desteklenmesi amacıyla sermaye piyasası araçlarının alım veya satımının yapılması yahut emir verilmesi veya emir iptal edilmesi.*

VI-104.1 No.lu Piyasa Bozucu Eylemler Tebliği'nin *piyasa bozucu eylem sayılmayan hallerin* düzenlediği 8. maddesinde, yukarıda yer verilen hâllerin, piyasa bozucu eylem olarak değerlendirilmeyeceği hükme bağlanmıştır.

⁶⁵Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde düzenlenen işlem temelli manipülasyon suçunun da sırf hareket suçu niteliğinde ve bu bağlamda ayrıca bir neticenin gerçekleşmesinin öngörülmemiş olması sebebiyle, bu suça teşebbüs için hareketin belli bir zaman sürecine yayılması gerektiği belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 298).

⁶⁶Sermaye Piyasası Kanunu'nun piyasa dolandırıcılığı suçunun düzenlendiği madde gerekçesinde, piyasa dolandırıcılığında etkin pişmanlık hükmü öngörülerek bu suçla elde edilen menfaatin yeniden ekonomiye kazandırılmasının temin edildiği belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu Gerekçeleri*. Erişim adresi: <http://mevzuat.spk.gov.tr/>, 11.02.2019.

⁶⁷Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 11.02.2019.

⁶⁸Bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 25.05.2016 Tarihli ve E. 2016/1046, K. 2016/18544 Sayılı Karar. Erişim adresi: <https://031490snz-y-https-www-lexpera-com-tr.proxy2.marmara-elibrary.com/ictihat/yargitay/19-ceza-dairesi-e-2016-1046-k-2016-18544-t-25-5-2016>, 21.06.2020.

⁶⁹Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde düzenlenen işlem temelli manipülasyon suçunda da suça iştirakin mümkün olduğu belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 301-303).

⁷⁰Bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 18.01.2017 Tarihli ve E. 2015/30694, K. 2017/400 Sayılı Karar. Erişim adresi: <https://031490snz-y-https-www-lexpera-com-tr.proxy2.marmara-elibrary.com/ictihat/yargitay/19-ceza-dairesi-e-2015-30694-k-2017-400-t-18-1-2017>, 12.06.2020.

⁷¹Bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 20.05.2019 Tarihli ve E. 2019/22848, K. 2019/8568 Sayılı Karar. Erişim adresi: <https://031490snz-y-https-www-lexpera-com-tr.proxy2.marmara-elibrary.com/ictihat/yargitay/19-ceza-dairesi-e-2019-22848-k-2019-8568-t-20-5-2019>, 12.06.2020.

⁷²Bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 01.06.2016 Tarihli ve E. 2016/480, K. 2016/18874 Sayılı Karar. Erişim adresi: <https://031490snz-y-https-www-lexpera-com-tr.proxy2.marmara-elibrary.com/ictihat/yargitay/19-ceza-dairesi-e-2016-480-k-2016-18874-t-1-6-2016>, 22.06.2020.

⁷³Mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-2 hükmünde düzenlenen işlem temelli manipülasyon suçu için, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para

cezası öngörölmüş olup Kanun'un 47. maddesinin son hükmünde suç için verilecek para cezalarının üst sınırla bağlı olmaksızın, suçun işlenmesi suretiyle temin edilen menfaatin üç katından az olamayacağı belirtilmiştir. Bu bağlamda işlem temelli manipölasyon suçunun bir tehlike suçu olmasıyla birlikte; söz konusu hükmün uygulanması bakımından önemli olan bir hususun, failin mamelekinde bir artışın meydana gelmesinin yanı sıra bir zarardan korunmanın da menfaat olarak değerlendirildiği belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Hisse Senedi Piyasasında Manipölasyon: Kullanılan Yöntem Örnekleri, Manipölatif İşlem Kalıbı Örnekleri, Korunma Yolları*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Dosya/20031215/0>, 17.03.2019.

⁷⁴Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 08.04.2019 Tarihli ve E. 2019/8372, K. 2019/6880 Sayılı Karar. Erişim adresi: <https://031490snz-y-https-www-lexpera-com-tr.proxy2.marmara-elibrary.com/ic-tihat/yargitay/19-ceza-dairesi-e-2019-8372-k-2019-6880-t-8-4-2019>, 11.07.2020.

⁷⁵Bkz.: 25.02.2020 Tarihli ve 31050 Sayılı Resmî Gazete.

⁷⁶Bkz.: 17.12.2004 Tarihli ve 25673 Sayılı Resmî Gazete.

⁷⁷Yargıtay'ın bir kararında ise Sermaye Piyasası Kanunu'nun 106. maddesinde düzenlenen bilgi suiistimali suçunun, bilgiye dayalı manipölasyon suçu olarak ifade edildiği görölmektedir. Bkz.: Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 30.05.2018 Tarihli ve E. 2017/5976, K. 2018/6574 Sayılı Karar. Erişim adresi: <http://proxy2.marmara-elibrary.com/MuseSessionID=0312a0rua/MuseProtocol=http/MuseHost=www.kazanci.com/MusePath/kho2/ibb/files/dsp.php?fn=19cd-2017-5976.htm&kw=`manip%C3%BClasyon+su%C3%A7u`#fm>, 30.10.2020.

⁷⁸Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipölasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 21.03.2019.

⁷⁹Bahsi geçen mülga hükmünde, “*Sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek, yalan, yanlış, yanıltıcı, mesnetsiz bilgi veren, haber yayan, yorum yapan ya da açıklamakla yükümlü oldukları bilgileri açıklamayanlar*” şeklinde suçun tanımı yapılmıştır.

⁸⁰Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünde bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı sayılan fiillerin, *sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgi verilmesi, söylenti çıkarılması, haber verilmesi, yorum yapılması veya rapor hazırlanması ya da bunların yayılması* olarak sayıldığı belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipölasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 22.03.2019.

⁸¹Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 238; Geçer 2017, s. 251; Sakin 2016, s. 63).

⁸²Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 198; Geçer 2017, s. 250; Sakin 2016, s. 47; Şensoy 2013, s. 390).

⁸³Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 243; Geçer 2017, s. 249). Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-3 hükmünde düzenlenen bilgi temelli manipölasyon suç tipindeki hareketlerin somutlaştırılmadığı; yalan, yanlış, yanıltıcı, mesnetsiz nitelikli verilen bilginin, yayılan haberin, yapılan yorumun ve açıklanmayan bilgilerin hangi konuyu kapsadıklarının düzenlenmediği belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 311).

⁸⁴Mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-3 hükmünde düzenlenen bilgi temelli manipölasyon suçunun bir tehlike suçu olarak öngöröldüğü ve suçun unsurlarının tamamlanmış olması için yapılan işlemler sonucunda bir menfaat elde etmenin de şart olmadığı belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Hisse Senedi Piyasasında Manipölasyon: Kullanılan Yöntem Örnekleri, Manipölatif İşlem Kalıbı Örnekleri, Korunma Yolları*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Dosya/20031215/0>, 17.03.2018.

⁸⁵Benzer görüş için bkz.: (Aşkın 2018, s. 698; Geçer 2017, s. 255; Sakin 2016, s. 66).

⁸⁶Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'da düzenlenen işlem temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *soyut tehlike suçları* tasnifinde yer aldığı belirtilmektedir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 326).

⁸⁷Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'da düzenlenen bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun, *herkes tarafından işlenen suçlar* tasnifinde yer aldığı belirtilmektedir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 284).

⁸⁸Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 24.01.2019.

⁸⁹Benzer görüş için bkz.: (Aşkın 2018, s. 698; Duman 2020, s. 208; Geçer 2017, s. 255; Sakin 2016, s. 66).

⁹⁰Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-3 hükmünde düzenlenen bilgi temelli manipülasyon suçunun, sırf hareket suçu niteliği taşıdığı; zira suçun kanunî tanımında hareketten ayrı bir neticenin öngörülmediği belirtilmiştir. Bkz.: Dursun, "*Sermaye Piyasası*", s. 282. Kanaatimize göre de mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-3 hükmünün düzenleniş biçimi dikkate alındığında, hükümde düzenlenen bilgi temelli manipülasyon suçu, sırf hareket suçu niteliğinde olup bu bağlamda Sermaye Piyasası Kanunu'nun madde 107/2 hükmünden farklılık arz etmektedir.

⁹¹Mülga 2499 sayılı Kanun'un 47. maddesinin son hükmünde ise bilgi temelli manipülasyon suçu için verilecek para cezalarının, üst sınırla bağlı olmaksızın suçun işlenmesi suretiyle temin edilen menfaatin üç katından az olamayacağı belirtilmiştir.

⁹²Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 211; Geçer 2017, s. 256; Sakin 2016, s. 67; Şensoy 2013, s. 391).

⁹³Mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-3 hükmünde tanımlanan bilgi temelli manipülasyon suçunun, varlığında kasıt unsuru aramak gerektiği; buradaki kastın, fiili bilerek ve isteyerek gerçekleştirilmeyi ifade eden genel kast unsuru olduğu ve bu bağlamda failin hem verdiği bilginin, yaydığı haberin, yaptığı yorumun ya da açıklamadığı bilginin sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek nitelikte yalan, yanlış, yanıltıcı olduğunu bilmesi hem de böyle bir bilgiyi vermeyi, haberi yaymayı ve yorumu yapmayı ya da açıklama yapmaktan kaçınmayı istemesi gerektiği belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Hisse Senedi Piyasasında Manipülasyon: Kullanılan Yöntem Örnekleri, Manipülatif İşlem Kalıbı Örnekleri, Korunma Yolları*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Dosya/20031215/0>, 18.03.2019.

⁹⁴Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Bilgi Bazlı Piyasa Dolandırıcılığı*. Erişim adresi: <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/AltSayfa/758>, 31.10.2020.

⁹⁵Sermaye Piyasası Kanunu'nda düzenlenen bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçunun manevî unsurunun, failin sermaye piyasası araçlarının fiyatlarını, değerlerini veya yatırımcıların kararlarını etkilemek amacıyla *bilerek ve isteyerek* gerçekleştirilmesi olduğu belirtilmiştir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 02.05.2019.

⁹⁶Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>, 02.05.2019. Sermaye Piyasası Kurulunun bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçu için amaç bakımından yer vermiş olduğu hususun; suçun maddî unsurları bakımından belirtildiği görülmektedir. Ancak kanaatimize göre suç için failde aranacak amaç, suçun manevî unsurunu oluşturmaktadır.

⁹⁷Benzer görüş için bkz.: (Duman 2020, s. 211). Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun'un madde 47/1-A-3 hükmünde düzenlenen bilgi temelli manipülasyon suçunun da manevî unsurunun kasıt olduğu; ancak bu suçta, işlem temelli manipülasyon suçundan farklı olarak özel kast bulun-

duğu belirtilmemiştir. Zira bahsi geçen hükmünde yer alan “*Sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek, yalan, yanlış, yanıltıcı, mesnetsiz bilgi veren, haber yayan, yorum yapan ya da açıklamakla yükümlü oldukları bilgileri açıklamayan*” şeklindeki ibareyle herhangi bir amacın düzenlenmediği görülmektedir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 330). Bu bağlamda mülga 2499 sayılı Kanun’un madde 47/1-A-3 hükmünde düzenlenen bilgi temelli manipülasyon suçunun, yalnızca genel kast ile işlenebileceği belirtilmektedir. Bkz.: Sermaye Piyasası Kurulu. *Hisse Senedi Piyasasında Manipülasyon: Kullanılan Yöntem Örnekleri, Manipülatif İşlem Kalıbı Örnekleri, Korunma Yolları*. Erişim adresi: <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Dosya/20031215/0>, 17.02.2019.

⁹⁸Bkz.: Sonnot; 64.

⁹⁹Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun’un madde 47/1-A-3 hükmünde düzenlenen bilgi temelli manipülasyon suçunun, sırf hareket suçu niteliğinde ve bu bağlamda ayrıca bir neticenin gerçekleşmesinin öngörülmemiş olması sebebiyle, bu suçta teşebbüs için hareketin belli bir zaman sürecine yayılması gerektiği belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 335). Bu bağlamda Sermaye Piyasası Kanunu’nun madde 107/2 hükmünde düzenlenen bilgi temelli piyasa dolandırıcılığı suçuna teşebbüs, mülga 2499 sayılı Kanun’a göre farklılık arz etmektedir.

¹⁰⁰Doktrinde, mülga 2499 sayılı Kanun’un madde 47/1-A-3 hükmünde düzenlenen bilgi temelli manipülasyon suçunda da suçta iştirakin mümkün olduğu belirtilmiştir. Bkz.: (Dursun 2010, s. 337-339).

¹⁰¹Mülga 2499 sayılı Kanun’un madde 47/1-A-3 hükmünde düzenlenen bilgi temelli manipülasyon suçu için ise iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin günden on bin güne kadar adli para cezası öngörülmüştür.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Grant Support: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynakça/References

- Aksoy, Ş. (2011). *Kamu Maliyesi*. (4. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Artuk, E. (1989). Suç Genel Teorisi. *Ceza Hukuku El Kitabı* içinde. (1. Baskı). İstanbul: Yayın No.: 200, Hukuk Dizisi: 95.
- Artuk, M. E., Gökçen, A. ve Yenidünya, C. (2011). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. (5. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Aşkın, U. (2018). Sermaye Piyasasında Bilgi Bazlı Piyasa Dolandırıcılığı Suçu. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*. Cilt: 24, Sayı: 2, Aralık, 682-710.
- Aytekin İnceoğlu, A. (2020). Ekonomik Suçlar. *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2020/1, 119-163.
- Bostancı, F. ve Kadioğlu, (2009). E. Sermaye Piyasası Suçları (Manipülasyon ve İçerden Öğrenenlerin Ticareti). *Standard*, Mayıs, 99-101.
- Duman, B. (2020). *Sermaye Piyasası Kanunu’nda Piyasa Dolandırıcılığı Suçu (Manipülasyon) Suçu*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Dursun, S. (2010). *Sermaye Piyasasında Gerçeğe Aykırılıktan Doğan Suçlar*. (1. Baskı). İstanbul, Oniki Levha Yayıncılık.

- Dursun, S. (2006). *Ekonomik Suçlar ve Bankacılık Suçları Bağlamında Bankacılık Düzenine Karşı İşlenen Suçlar*. (1. Baskı). Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Erginay, A. (1994). *Kamu Maliyesi*. (15. Baskı). Ankara: Savaş Yayınları.
- Geçer, A. E. (2017). Sermaye Piyasası Hukukunda Piyasa Dolandırıcılığı Suçu. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: XXI, Sayı: 2, 241-270.
- Hafizoğulları, Z. ve Özen, M. (2011). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. (4. Baskı). Ankara: US-A Yayıncılık.
- Memiş, T. ve Turan, G. (2019). *Sermaye Piyasası Hukuku*. (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kadıoğlu, E. (2015). Sermaye Piyasası Kanunu: Manipülasyondan Piyasa Dolandırıcılığına, *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, Cilt: 52, Sayı: 600, 73-81.
- Koca, M. ve Üzülmaz, İ. (2017). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Oktar, S. A. (2019). *Vergi Hukuku*. (14. Baskı). İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Özgenç, İ. (2011). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. (6. Bası). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Sakin, S. (2016). Sermaye Piyasasında Manipülasyon Suçu. *International Journal Of Legal Progress*. Volume: 2, Number: 1, 31-77.
- Şensoy, D. (2013). Manipülasyon; Piyasa Dolandırıcılığı Suçu, Uygulanacak Tedbirler ve Yaptırımlar. *Ankara Barosu Dergisi*. Sayı: 3, 371-399.
- Yenidünya, A. C. (2013). Sermaye Piyasası Kanununda Düzenlenen Suç ve Kabahatlere İlişkin Genel Prensipler. *İpek Yolu Canlanıyor: Türk-Çin Hukuk Zirvesi (12-14 Haziran 2012)*. Konferans Bildiri Kitabı, (Editörler: Yenidünya, A. C., Erkan, M. ve Asat, R.). Nisan. 85-99.
- Yılmaz, E. B. (2020). *Maliye*. (4. Baskı), İstanbul: Der Yayınları: 453.
- Yüce, A. A. (2012). Sermaye Piyasasında Manipülasyon. *TBB Dergisi*. 2012 (98), 363-388.
- Zafer, H. (2011). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. (2. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.

Diğer Kaynaklar

- Dursun, S. (2013). 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun Suçlar ve Kabahatler Hakkındaki Yenilikleri. *6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununun Getirdiği Yenilikler ve Uygulamasının Değerlendirilmesi Sempozyumu*. İstanbul, 2 Mayıs 2013, <http://www.selmandursun.com/?p=118>.
- Ertaş, V. *Boğaziçi Avukatlar Derneği Tarafından Düzenlenen 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununun Getirdiği Yenilikler ve Uygulamasının Değerlendirilmesi Programı*. www.spk.gov.tr/Duyuru/Goster/20130502/0.
- Sermaye Piyasası Kurulu. *2019 Yılı Faaliyet Raporu*. Erişim adresi: <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1314>.
- Sermaye Piyasası Kurulu. *2018 Yılı Faaliyet Raporu*. Erişim adresi: <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1299>.
- Sermaye Piyasası Kurulu. *2017 Yılı Faaliyet Raporu*. Erişim adresi: <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/Dosya/1283>.
- Sermaye Piyasası Kurulu. *Sermaye Piyasasında Piyasa Dolandırıcılığı (Manipülasyon)*. <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/Index/3/7>.
- Sermaye Piyasası Kurulu. *6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu Gerekçeleri*. <http://mevzuat.spk.gov.tr/>.
- Sermaye Piyasası Kurulu. *İşlem Bazlı Piyasa Dolandırıcılığı*. <http://www.spk.gov.tr/Sayfa/AltSayfa/757>.
- Sermaye Piyasası Kurulu. *Bilgi Bazlı Piyasa Dolandırıcılığı*. <https://www.spk.gov.tr/Sayfa/AltSayfa/758>.
- Sermaye Piyasası Kurulu. *Hisse Senedi Piyasasında Manipülasyon: Kullanılan Yöntem Örnekleri, Manipülatif İşlem Kalıbı Örnekleri, Korunma Yolları*. <http://www.spk.gov.tr/Duyuru/Dosya/20031215/0>.

Mahkeme Kararları

- Anayasa Mahkemesi, 10.04.2019 Tarihli ve E. 2017/33, K. 2019/20 Sayılı Karar.
- Anayasa Mahkemesi, 14.03.2019 Tarihli ve E. 2019/16, K. 2019/15 Sayılı Karar.
- Anayasa Mahkemesi, 17.10.2018 Tarihli ve E. 2017/162, K. 2018/100 Sayılı Karar.
- Anayasa Mahkemesi, 29.11.2017 Tarihli ve E. 2015/68, K. 2017/166 Sayılı Karar.
- Anayasa Mahkemesi, 12.07.2017 Tarihli ve E. 2017/95, K. 2017/119 Sayılı Karar.
- Anayasa Mahkemesi, 14.05.2015 Tarihli ve E. 2014/177, K. 2015/49 Sayılı Karar.

Anayasa Mahkemesi, 05.03.2015 Tarihli ve E. 2014/124, K. 2015/24 Sayılı Karar.
Anayasa Mahkemesi, 01.04.2010 Tarihli ve E. 2008/114, K. 2010/53 Sayılı Karar.
Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 20.05.2019 Tarihli ve E. 2019/22848, K. 2019/8568 Sayılı Karar.
Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 08.04.2019 Tarihli ve E. 2019/8372, K. 2019/6880 Sayılı Karar.
Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 11.02.2019 Tarihli ve E. 2018/7815, K. 2019/4066 Sayılı Karar.
Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 04.07.2018 Tarihli ve E. 2018/1323, K. 2018/8134 Sayılı Karar.
Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 30.05.2018 Tarihli ve E. 2017/5976, K. 2018/6574 Sayılı Karar.
Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 18.01.2017 Tarihli ve E. 2015/30694, K. 2017/400 Sayılı Karar.
Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 01.06.2016 Tarihli ve E. 2016/480, K. 2016/18874 Sayılı Karar.
Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 25.05.2016 Tarihli ve E. 2016/1046, K. 2016/18544 Sayılı Karar.
Yargıtay 19. Ceza Dairesi, 30.03.2016 Tarihli ve E. 2015/18395, K. 2016/14177 Sayılı Karar.
Yargıtay 15. Ceza Dairesi, 19.03.2013 Tarihli ve E. 2011/20676, K. 2013/5011 Sayılı Karar.
Yargıtay 7. Ceza Dairesi, 03.07.2014 Tarihli ve E. 2014/3792, K. 2014/14129 Sayılı Karar.
Yargıtay 5. Ceza Dairesi, 26.03.2013 Tarihli ve E. 2012/4411, K. 2013/2346 Sayılı Karar.

